

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

1.1.Araştırmanın İçeriği

Müzik

Müzik kelime olarak Yunanca'dan gelen musike techne yani meleklerin sanatı anlamına gelmektedir. Müzik en genel anlamı ile sesin biçim ve hareket kazanmış halidir. Bu sesin müzik olarak kabul edilebilmesi için dinleyicilerin duygularına yönelik etkileşimler meydana getirmesi gerekmektedir. Müzik aynı zamanda insanların kelimelerle anlatamadığı duygu, düşünce ve hislerini melodik olarak anlatma sanatıdır. Tarihsel dönemlere baktığımızda da kültürel, bölgesel, kişisel beğenilere bağımlı olarak müzik teriminin tanımı farklılıklar göstermektedir.

“Seslerin bir sanat çerçevesi içinde sunulmasına müzik denir.”(Yılmaz, 2001:16)

“Müzik, duygu, düşünce, izlenim ve tasarımları ve başka gerçeklerin de katkısıyla belli durum, olgu ve olayları, belli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirerek, biçimlendirilmiş seslerle işleyip, anlatan estetik bir bütündür. Herkesin anlayabildiği ve anlayabileceği yegâne dildir”(Uçan, 1977:14)

Müzik insanları mutlu eden, hüznülendiren, düşündürülen bir sanat türüdür. Müzik sosyolojik, psikolojik ve toplumsal olarak tarihin ilk zamanlarından beri insan hayatında var olan bir öğedir.

Müzik sadece eğlence amaçlı değil hayatın her aşamasında, örneğin dini törenlerde, özel gün ve kutlamalarda, tedavide kullanılmıştır. Türklerin değer ve önem verdiği müzik ile tedavi yöntemi bir çok medeniyet tarafından örnek alınmıştır.

“Günümüzden 900 sene önce Selçuklu Sultanı Nureddin Zengi tarafından Şam'da yaptırılan Nureddin Hastanesi'nde musiki makamları tedavi amacıyla kullanılmıştır. Sonraki dönemlerde 700 senedenberi Amasya, Sivas, Kayseri, Manisa, Bursa, İstanbul (Fatih Külliyesi) ve Edirne şifahanelerinde 100 sene önceye kadar musiki ile tedavi uygulanmıştır

“Büyük Türk Bilginlerinden Farabi makamların ruha etkisini şu şekilde sıralamaktadır.”Rast makamı İnsana sefa(neşe, huzur) verir, Rehavi makamı İnsana beka (sonsuzluk fikri) verir, Küçek makamı İnsana hassasiyet (duyarlılık) verir, Büzürk makamı İnsana havf (çekinme, sakınma duygusu) verir, İsfahan makamı İnsana hareket kabiliyeti ve güven hissi verir, Neva makamı İnsana lezzet ve ferahlık verir, Uşşak makamı İnsana gülme 'dilhek' verir, Zırgüle makamı İnsana uyku 'nevm' verir, Saba makamı İnsana şecaat (cesaret, kuvvet) verir, Buselik makamı İnsana kuvvet verir, Hüseyini makamı, İnsana sulh (sükûnet, rahatlık) verir, Hicaz

makamı İnsana tevazu (alçak gönüllülük) verir. ”(Türk Mûsikîsini Araştırma ve Tanıtma Gurubu, <http://www.tumata.com/muzikterapi.aspx>, 08-05-2008)

Müzik pedagogu lavinyag müziği lisan, sanat ve ilim olarak tanımlar. “ Musiki aynı zamanda hem bir lisan, hem bir sanat, hem de bir ilimdir” (Denker, 1939:9)

Müzik en eski sanat dallarından birisidir. Müzik insanoğlunun var oluşuyla başlayıp günümüze kadar gelişerek gelmiş bir sanat türüdür. İlk zamanlarda yalnızca kemik parçaları veya tahtalar birbirine vurulması suretiyle ses çıkarılarak müzik yapılmaktaydı. Daha sonra hayvan derileri gerdirilerek vurmali tarzda enstrümanlar bulunuştur.

“Müzik insan hayatının ve dünyasal varoluşun en temel öğelerinden biridir” (KHAN Inayat Sufi,2001:5)

Tarihteki ilk müzik eserleriyle ilgili hiçbir fikrimiz yoktur. İlk müzik türleri neydi, ne tür müzikler yapılyordu, ilk müzik eseri ne zaman ve nerede oluşturuldu, bu konular hakkında kesin bilgilere sahip değiliz. O dönemlerde yapılan müzik çeşitleri neydi, ne tür müzikler yapılyordu bunları bilemiyoruz, fakat o dönemden günümüze kadar ulaşan heykeller, kitabeler, anıtlar ve çeşitli resimler o dönemlerde ne tür enstrümanlar kullanıldığı hakkında bize bilgiler vermektedirler. En eski müzik kayıtlara sahip olan medeniyetlerden biriside Çin’dir.

“Çinlilerde diğer bütün sanatları incelemek için işe müzikten başlamak gerekiyordu. Daha İsa’nın doğumundan 3000 yıl önce Fohi’nin müziğe temel olan beş sesli ıskala “Pentatonik ses sırası” üzerinde tam isabetli incelemelerde bulunduğu kabul edilmiştir. Çinlilerin müzik zevki tek taraflı ve akli bir temele dayalı olduğudur. Seslere verdikleri isimlerin devlet hayatından alınmış olması bizi bu hükme götürüyor.” (Deliorman, 1977:11)

Diğer köklü bir müzik kültürüne sahip olan Hintliler de ise Çinlilerde ki tek taraflılığa karşın, daha duygusal ve sanatsal bir müzik vardı.

“Ses sanatlarına gösterilen saygı burada daha büyüktür. Kral saraylarında müziğe önemli bir yer verildiği gibi, ayinlerde de müziğe yer veriliyordu. Bura da dini, din dışı müzik daha o zaman birbirinden ayrılmıştı. Dini ezgiler için “Saman” (Sakin akış), dünya ezgileri için “Raga” (İçli ve duygusal) sözcüğü kullanılıyordu. Hintlilere ait bu bilgiler Brahmanlar vasıtasıyla ağızdan ağza geçmesinden, Hint şarkıları hakkında bir bilgiye sahip oluyoruz.” (Deliorman, 1977:12)

Bir çok millet tarihte müziğe çok önem vermiş ve müzik eğitimini genç yaşlardan itibaren zorunlu hale getirmiştir.

“Roma’da da Quintiliaus (Kentilyen) çocuğun müzik öğrenmesini istemiştir. Fransa’da Şarlman müzik okulu açılmıştır. Almanya’da Luther (Luter) kesin olarak okula sokmuştur. Çek

terbiyecisi Komenyüs müziği anaokulundan itibaren başlamıştır. Fransız terbiyecisi Jean-Jacques Rousseau (Jan Jack Russo), müzik eğitimi için eserler bestelemiştir. İsveçli Pedagog Pestolozzi, bugün ki müzik öğretiminin prensiplerini kurmuştur. İtalyan kadın terbiyecisi Dr. Montesörü müzik eğitimi ile ilgilenmiş, müzik pedagojisini kurmuştur. Diğer memleketlere de bunu kabul ettirmiştir.”(Deliorman, 1977:12)

“Californialı müzik bilimleri profesörü anne D. Kilmer Orta doğuda bulduğu M.Ö. 1800 yıllarında yazıldığı tahmin edilen bir tablet üzerinde yaptığı 5 yıllık araştırma sonucunda, tablette ki çivi yazısını andıran şekillerin aslında bir melodiyi ihtiva ettiğini ortaya çıkarmıştır. M.Ö. 400’lü yıllara ait olduğu sanılan diğer bir tablette ise Yunanlılara ait olduğu sanılan bir müzikli oyun yazıldığı tespit edilmiştir.” (Yılmaz ,2001:7)

“Eski Mısırlılara göre müziği icat eden, Tanrı Hermes Horus veya Tanrı Osiris idi. Romalılar ve yunanlara göre Apollon, Minevra ve Mercure adlı tanrılar icat etmiştir. Abdülkâdir Meragi Cami’ül Elhan’ında müziğin başlangıcını ilk insan Adem Peygamber’e kadar götürerek onun sesi olduğunu, nabzının attığını; ve dolayısıyla ses ve düzgün ritmin var olacağını, bu iki unsurun müziği meydana getirebileceğini kaydediyor. İlk müzik parçası olarak da, Adem Peygamber’in Allah’ın adını söylerken nabzının atışlarına uygun bir ritimle çeşitli seslerin eşliğinde küçük ikili seslerin meydana getirilebileceğine işaret ediyor.” (Sayan, 2003:11)

Türk Müziği Tarihi

Türklerin mûsikîye olan ilgisi çok eski tarihlerden beri bilinmektedir. O dönemden itibaren Türk Müziği gelişerek çeşitli yöntemlerle günümüze kadar devam etmiştir. Bunu gerek yazıtlardan ve kitabelerden, gerek meşk yöntemiyle, gerekse elde edilen yazılı kaynaklardan anlıyoruz.

Türklerin kendilerine özgü kültür tarihi genel olarak Altay Dönemi ile başlar. Milattan önce üçbinli yıllardan itibaren Altay-Türk kültürü aynı zamanda Altay-Türk kültürünün de belirleyicisidir. (Ak: 34)

Zaman içerisinde Türk uygarlığı çeşitli dönemler geçirmiştir. Bu dönemler:

Orta Asya Türk Devletleri Dönemi

Hunlar öncesi	MÖ 3000/MÖ 1000
Hunlar	MÖ 1000/MS 557
Göktürkler	557/745
Uygurlar	745/840

Orta- Batı Asya Türk Devletleri Dönemi

Karahanlılar	840- 1212
Gazneliler	962- 1137
Büyük Selçuklular	1040- 1157

Türkiye Devletleri Dönemi

Türkiye Selçuklular	1071-1308
Osmanlılar Dönemi	1299-1922
Türkiye Cumhuriyeti	1920-.....

Hunlar öncesi tarihe özelliklede müzik tarihine ait bilgilere ulaşılamasa da, Türkler var oldukları günden itibaren yaşantılarının hemen her devresinde müziği kullanmışlardır. İlk başlarda daha çok dinsel amaçla kullanan müziği şaman denen din adamları, toplumsal amaçlara yönelik kullanıyorlardı.

Zamanla sadece tapınmada değil, savaşta, aşkta, eğlencede, tedavide kısaca hayatın her aşamasında Türkler müziği kullandılar.

“Hunlar döneminde müzik Türk devlet ve toplum yaşamının, din ve devlet törenlerinin, şölen ve eğlencelerin, kısacası resmi, dini, askeri ve sivil yaşama ilişkin düzenleme ve etkinliklerin başta gelen öğelerinden biriydi.” (Uçan,1999:8)

“Bu dönemde müzikleri; Kasu (Şaman) müziği, tuğ müziği, kahramanlık destan müziği ve şölen-eğlence müziği olarak sınıflanabilirse de “Hunlar döneminde en iyi askeri ve dinsel büyüsel müzik alanlarında kurumsallaşmış örgütlenmişti”(Uçan, 1999:12)

Müslümanlığı kabul eden ilk Türk devleti Karahanlılar döneminde ise müzik yepyeni bir oluşum, değişim ve gelişim sürecine girmiştir.

“İlkin mescit ve camilerde, sonraları bunların yanı sıra medreselerde yapılan eğitim ve uygulamalarla birlikte Türk dini müziği hızla İslami karakterler almaya ve geleneksel Türk sanat müziğinin inancaşal iki dalından birincisini oluşturan “Türk Cami Müziği”nin ilk örnekleri ortaya

çıkmaya başladı. Bunu 12. yüzyılda Hoca Ahmet Yesevi'nin Türklerin eski Kamlık ve köklü ozanlık geleneğine dayanan müziğine ve dansına tasavvuf yolunu açan öncülüğüyle oluşan tekke edebiyatıyla birlikte yavaş yavaş kendini göstermeye başlayan ve inançsal dalın ikincisini oluşturan “Türk Tekke Müziği” nin ilk örneklerinin ortaya çıkmaya başlayışı izledi” (Uçan, 1999:32)

Türk dini müziği bu dönemde önemli ürünler vermiştir. Mevlana ve oğlu Sultan Veled Kentsel Tekke müziğinin en önemli iki temsilcisi olarak görülürken, Taptuk Emre ve Yunus Emre ise kırsal müziğin iki önemli temsilcisi olarak görülürler. Mevlana ve oğlu Sultan Veled'in “rebab”, Taptuk Emre'nin ise altı telli “şeşta” çaldığı bilinmektedir.

Osmanlı döneminde ise müzik Türklerin en önemli kültür öğelerinden biriydi. Başta Tuğ takımı tabilhâneye, daha sonra da tabilhâne mehterhaneye dönüştü. Enderun müzik okulu dünyadaki ilk konservatuvarlardan biri sayılır. Kopuzcu ozanlık geleneği, sazıcı âşıklık geleneği ile yaşamını sürdürmeye başladı. Padişahlar, şeyhülislam, paşalar kısaca devletin tüm ileri gelenleri hem dini hem de din dışı müziğe ilgi duydular bestecilerine değer verdiler. Sultan I. Mahmut'un bilinen 7 peşrevi, 2 saz semaisi vardır. Sultan III. Selim ise ney çalan, 14 makam ortaya çıkaran, birçok bestesi bulunan değerli bir müzikçiydi. Sultan II. Mahmut tambur öğrenirken Şeyhülislam Esad Efendi ise müzik alanında ilk bibliyografya yazarlarındandır.

Geleneksel Türk Sanat Müziği bu dönemde en üst sanat seviyesine ulaşmıştır. Kâr, peşrev, beste, ağır semâi, saz semâisi, Mevlevi ayinler vb müzik formlarının en seçkin örnekleri üretildi. Aşıklık geleneği Türk Halk Müziğinde yaygınlaştı ve yerleşti.

Köroğlu, Pir Sultan, Karacaoğlan, Emrah gibi âşıklar Türk müzik kültürüne önemli eserler kazandırdılar.

“Diğer yandan Onur Akdoğu Türk Müziği'ni altı dönemde incelemektedir. Bu dönemler şu şekilde sıralamaktadır.” (Onur Akdoğu web sayfası, <http://www.onurakdogu.com/tarih.htm>, 05-05-2008)

1. Oluşum Dönemi : Bu dönem, insanın dünya üzerinde ilk ortaya çıkışından, Türklerin İstanbul'u aldığı 1453 yılına kadar geçen zaman dilimini kapsar. Oluşum dönemi, aşağıdaki evreleri içerir:

a) Birinci Evre: İnsanın ilk ortaya çıkışından, Türklerin oluşturduğu ilk devlet olan Hun Devleti'nin kurulduğu MÖ 3. yy.a kadar geçen zaman dilimini içerir. Bu evre, aynı zamanda tüm ulusların ortak evresi olma özelliğini göstermektedir.

b) İkinci Evre: Hun Devleti'nin kurulduğu MÖ 3.yy.dan, Türklerin büyük bölümünün İslamiyet'i kabul ettikleri 10.yy.a kadar geçen zaman dilimini kapsar.

c) Üçüncü Evre: İslamiyet'in Türkler tarafından kabul edildiği 10. yy.dan, Osmanlı Devleti'nin kurulduğu 1299 yılına kadar geçen zaman dilimini içerir.

d) Dördüncü Evre: Osmanlı Devleti'nin kurulduğu 1299 yılından, İstanbul'un Türkler tarafından alındığı 1453 yılına kadar geçen zaman dilimini içerir.

2. Gelişim Dönemi: 1453 yılından, Lale Devri'nin bitimi olan 1730 yılına kadar geçen zamanı kapsar.

3. Doruk Dönemi: 1730 yılından, mehterhane'nin kaldırılarak, yerine, batılı anlamda boru takımının kurulduğu 1826 yılına kadar geçen zaman dilimini içerir.

4. Değişim Dönemi: 1826 yılından Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu 1923 yılına kadar geçen zaman dilimini kapsar.

5. Atılım Dönemi: 1923 yılından, Hüseyin Sadeddin Arel'in İstanbul Belediye Konservatuarı'na atandığı 1943 yılına kadar geçen zaman dilimini içerir.

6. Yeni Dönem: 1943 yılından günümüze kadar geçen zaman dilimini kapsar.

Müzik Eğitimi

Müzik ile herkes ilgilenebilir. Müzik kişilerin kültürel alanda gelişmelerini etkileyen en önemli sanat dallarından birisidir. İyi bir müzik eğitimi alabilmek için iyi müzik eğitimcileri yetiştirmek şarttır.

“Müzik eğitimi bilindiği gibi temelde insana müzik ile ilgili davranış kazandırma sürecidir. Müzik eğitiminde diğer branş eğitimlerinden farklı olarak hem sanat, hem de bilim bir arada öğretilmektedir. Bu yönüyle müzik eğitimcisinin görevi diğer dallara nazaran iki kat daha artmaktadır.” (Somakçı,1999:53)

“Müzik eğitimi, müziksel davranış geliştirmeyi amaçlayan eğitsel bir süreç.”(Say, 2001:259)

Türkler, Osmanlı döneminde müzik eğitimi için çeşitli isimler altında birçok eğitim kurumları kurmuşlardır.

- Enderûn-ı Hümayûn
- Mevlevihâneler
- Tekkeler
- Camiler
- Mehterhâne-i Hümayûn
- Özel dersaneler ve ev toplantıları
- Dârülelhan

Dârülelhan'dan başka İstanbul'da birçok özel Türk Mûsikîsi Okulu açılmış ve ünlü mûsikîşinasları bu okullarda öğretim yaptırmışlardır. (Ak: 30).

O dönemdeki bu okulları şu şekilde sıralayabiliriz:

- Dârülelhan
- Terakki-i Mûsikî Mektebi
- Gülşen-i Mûsikî Mektebi
- Darüttali-i Mûsikî
- Darü'l Feyz-i Maiki
- Üsküdar Mûsikî Cemiyeti
- Darü'l Mûsikî-i Osmanî
- Beşiktaş Mûsikî Kulübü

- Darü'l Mûsikî

“Aynı dönemde yine bazı okullarda ve özel meşkhanelerde müzik eğitimi verilmeye devam etmiştir.”(Tanrıkorur, 2003:22)

Müzik eğitimi insandan insana değişiklik gösterir. Kimi insan müzik ile kültürünü, dünyaya bakışını, insanlarla olan ilişkilerini geliştirirken kimi insanda sadece dinlemekle yetinir. Müzik eğitimini üç safhada inceleyebiliriz. Genel müzik eğitimi, amatör müzik eğitimi, profesyonel müzik eğitimi.

Genel Müzik eğitimi:

Genel müzik eğitimi insanların dünyaya gelmesiyle başlar ve insanların kültürlerini tanımalarına yardımcı olur. Bu herhangi bir müzik türünü içermeyip değişik müzik dallarını kapsayabilir. Böylelikle insanlar değişik türlerden değişik kültürel etkileşimler alabilirler.

“ Genel müzik eğitimi, aslında her düzeyde, her yaşta herkes için gereklidir, zorunludur ya da zorunlu olmak zorundadır. Çünkü müzik, her düzeyde herkese kazandırılması esas olan “asgari ortak-genel kültür” ün başta gelen ayrılmaz öğelerinden biridir...” (Uçan, 1997:31)

Amatör Müzik Eğitimi:

Amatör müzik eğitiminde insanlar hiçbir maddi çıkar gözetmeksizin kendilerini bu alanda geliştirmek için uğraşırlar. Bu alanda yaş, cinsiyet ayrımı yoktur. Müziğe ilgi duyan herkes kendini bu alanda geliştirebilir. Bu nedenle de ülkemizde çeşitli dernekler, vakıflar ve kurum bünyesinde korolar kurularak bu alanda faaliyet yürütmektedirler.

Profesyonel Müzik Eğitimi:

Diğer müzik dallarından ayrı olarak, müzik eğitimini yalnızca hobi olarak değil aynı zamanda bu eğitimi ileride meslek, uzmanlık alanı olarak seçmek isteyenler profesyonel müzik eğitimi alırlar. Ülkemizde buna yönelik çeşitli kurumlar bünyesinde bölümler açılmıştır. Orta öğretimde güzel sanatlar liseleri, yüksek öğretimde konservatuvarlar, müzik eğitim fakülteleri ve güzel sanatlar fakülteleri kurulmuştur.

Yetenek düzeylerine göre bu bölümlerde okuyan öğrenciler ilgilendikleri alan ile ilgili gerekli birikimleri burada edinmektedirler. Eğitim süresi sonunda bu öğrenciler branşlarına ve yeteneklerine göre çeşitli kurum veya kuruluş bünyelerine girmektedirler.

Mesleki Müzik eğitimi Veren Kurumlar

Ülkemizde Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri, Eğitim Fakülteleri Müzik Anabilim Dalları ve Konservatuvarlar mesleki müzik eğitimi vermekte ve sanatçı-yorumcu-eğitimci yetiştirmektedirler.

Türkiye’de müzik eğitimi vermekte olan konservatuvarlar ve bölümleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1. Türkiye’de Müzik Eğitimi Vermekte Olan Konservatuvarlar ve Bölümleri

Üniversite Adı	Bölümü
Adnan Menderes Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Müzik Bölümü
Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Müzik Bölümü, T.S.M. Bölümü, T.H.M. Bölümü
Akdeniz Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Müzik Bölümü
Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Müzik Bölümü
Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Opera-Koro Bölümü
Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Müzik Bölümü, Sahne Sanatları Bölümü, Müzikoloji Bölümü
Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	T.S.M. Bölümü
Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Müzik Bölümü, Sahne Sanatları Bölümü
Ege Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	T.S.M. Bölümü
Fırat Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	T.S.M. Bölümü

Üniversite Adı	Bölümü
Gaziantep Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	T.S.M. Bölümü
Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Müzik Bölümü, Sahne Sanatları Bölümü, Müzikoloji Bölümü
Haliç Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Vakıf Üniversitesi)	T.S.M. Bölümü Tiyatro Opera ve Konser Şarkıcılığı
İnönü Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	-----
İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Müzik Bölümü, Sahne Sanatları Bölümü
İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	T.S.M. Bölümü Müzikoloji Bölümü
Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Müzik Bölümü
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	T.S.M. Bölümü, Müzik Bölümü, Müzikoloji Bölümü
Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Müzik Bölümü, Sahne Sanatları Bölümü
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Müzik Bölümü, Sahne Sanatları Bölümü, Müzikoloji Bölümü
Mustafa Kemal Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	-----
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	T.S.M. Bölümü
Selçuk Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	T.S.M. Bölümü Sahne Sanatları Bölümü
Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Müzik Bölümü
Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Müzik Bölümü
Yıldız Teknik Üniversitesi	Müzik ve Sahne Sanatları
Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Opera Sanat Bölümü

Konsevatuvarların Türk Sanat Müziği Bölümleri/Anasanat Dalları

Konsevatuvarlar, alanlarında profesyonel sanatçılar yetiştirmek için kurulmuş müzik okullarıdır. Bu nedenle konservatuvarlar da birçok dersin eğitimi teorik ve uygulamalı olarak öğrencilere verilmektedir. Bu derslere baktığımızda Türk Müziği Nazariyatı, Türk Müziği Tarihi, Türk Müziği Formları, Türk Müziğinde Üslup, Türk Müziği Çalgı Eğitimi, Türk Müziği Ritim Bilgisi, Enstrüman Bilgisi, Müzik Sosyolojisi, Müzik Pedagojisi, Stüdyo Teknikleri, Sahne Teknikleri, Bestecilik Teknikleri, Türk Müziğinde nota sistemleri, Türk Müziğinde nota yazım Sistemleri, Türk Müziğinde Kuram ve Kuramcılar vb araştırma alanlarında sanatçı-yorumcu ve eğitimci yetiştiren Türk Sanat Müziği Bölümleri Türk Müzik eğitiminde ve kültürünü devam ettiren önemli kurumlarımızdandır.

Türk Müziği Nazariyatı

9. yy.dan günümüze Türk Müziği alanında bir çok eserler bestelenmiştir. Özellikle 15. yy.dan sonra Osmanlı İmparatorluğu'nda kültür ve sanata olan destek artmış ve bu dönemden sonra gerek teorik olarak gerekse makamsal çeşitliliğin ve eserlerin arttığı gözlenmektedir.

9. yy.dan 1800'lerin ortalarına kadar yazılmış olan eserler ve nazari bilgiler el yazması olduğundan dolayı sadece bu çalışmaları yapan hocalar, öğrencileri ve yakınlarında bulunan kişiler tarafından bilinmiştir. Bu nedenle bir çok eser günümüze ulaşmadan yok olup gitmiştir. Bu nedenle 1800'lerden itibaren bu eserler ve nazari bilgilerin gerek çevirileri yapıлып, gerekse temize çekilip bir arşiv oluşturulmuştur.

“Müzik tarihimizde “nota yazısı” özelliğindeki ilkyazı 17 yy.da Ali Ufki tarafından geliştirilmiştir.”(Say, 2002: 369)

19 yy.ın ortalarından sonra bu bilgiler bir araya getirilip kitaplar, sözlükler ve makaleler oluşturulmaya başlanmıştır.

“Haşim Bey'in (1815-1868), özellikle Abdülbâki Nâsır Dede'nin Tedkik ve Tahkik adlı edvarından yararlanarak yazmış olduğu nazariyat ve güfteleri içeren beşyüzoniki sahifelik eseri, 1852 yılında Mecmua-yi Kârha ve Nakşha ve Şarkıyyat, 1864 yılında da Haşim Bey Mecmuası

adıyla basılmasının ardından kısa bir süre sonra, bütün müzikçilerin kullandığı bir el kitabı haline gelmiştir.”(Akdoğu, 1993:XI)

Geçmişten günümüze kadar birçok müzik adamının katkılarıyla ses sistemi bugün ki halini almıştır. Değişik türlerde ve birçok farklı metot kullanılarak hazırlanan bu ses sistemleri kimi zaman çelişmiş kimi zaman ise uyuşmuşlardır. Fakat ses sistemimizin bugün ki halini alması için birçok müzik adamı katkıda bulunmuştur. Bu müzik adamlarından bazıları:

“El-Kindî(?-8747M.), Farâbi(?-950M.), İbn-i Sinâ (?-1037M.), Urmiyeli Safiyüddin (?-1291M.), Kudbuddin-i Şirâzî (?-1311M.), Mahmud el Âmilî (XIV. yy.), el Lâdîkî (XV. yy.) ve Meragalı Abdülkâdir (1360M.-1435M.)” (Sayan, 2003:69)

Günümüzde Türk Müziği’nde yaklaşık 50 adet perde kullanılmaktadır. Bu sesler kaba çargâh sesi ile başlayıp tiz çargâh sesi ile bitmektedir. Fakat Suphi Ezgi bu ses perdelerinin üstüne 13 tane ekleyip bu sayıyı 63 e çıkarmıştır. Suphi Ezgi’ye göre sesler kaba çargâhtan başlayıp, tiz gerdaniyede son bulmaktadır. Suphi Ezgi’nin eklediği 13 ses şunlardır:

“Tiz nim hicaz, tiz hicaz, tiz dik hicaz, tiz neva, tiz nim hisar, tiz hisar, tiz dik hisar, tiz hüseyini, tiz acem, tiz dik acem, tiz eviç, tiz mahur, tiz dik mahur ve gerdaniye.” (Ezgi, :25)

“Diğer yandan Onur Akdoğu ise Türk Mûsikîsi’nde perde isimlerini 96 tane olarak belirtmiştir. Bu sesler Kaba Çargâhtan başlayıp, Tiz Dik Bûselikte sona ermektedir.”(Akdoğu, 1993:1)

Türk Müziği Nazariyatı Dersleri

Konservatuvarlarda ki Türk Müziği Nazariyatı eğitimiyle, öğrencilerin Türk Müziği makamlarını tanımaları, solfej ve deşifre kabiliyetlerinin geliştirilmesi, ritim duygularının geliştirilmesi, makamsal olarak kullanılan sesleri ve ses aralıklarının doğru seslendirilme kabiliyetinin geliştirilmesini amaçlamaktadır.

Konservatuvar eğitimi süresince alınan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi eğitiminde ilk olarak müzik terimlerinin anlamları öğretilerek derslere başlanmaktadır.

Daha sonra nota değerleri, sus değerleri, kullanılan diğer işaretler öğretildikten sonra Türk Müziği eğitimine geçilir.

Türk Müziği eğitiminde ilk olarak Türk Müziği perdelerinin öğretilmesiyle eğitime başlanır. Perde öğretiminden sonra, aralıklar ve aralıkların çeşitli sayılarla rakamlandırılması öğretilir. Aralık isimleri de öğretildikten sonra kullanılan diyez ve bemoller ile bunların seslendirilmeleri öğretilir. Daha sonra bu aralıkların oluşturduğu diziler ve bu dizilerden oluşan makamların öğretilmesine geçilir.

İlk olarak basit makamlar dediğimiz sadece dörtlü ve beşlilerden oluşan makamlar öğretilir, sonrasında bileşik ve göçürme (şed) diye isimlendirdiğimiz makamlar öğretilir. Bu makamlarla birlikte usüller de öğretilir. Son olarak önce basit makamlar arasında sonrada bileşik ve şed makamlar arasında ki geçkiler öğretilir.

“Onur Akdoğu yazmış olduğu Türk Mûsikîsi Nazariyatı Dersleri adlı kitabında Türk Müziği Nazariyatı dersinde nasıl bir yöntem kullanılacağını kitabın içindekiler bölümünde bu şekilde anlatmıştır.”(Akdoğu, 1993)

Birinci Bölüm:

- Türk Mûsikîsi’nde perdeler

İkinci Bölüm:

- Aralıklar

- Aralıkların rakamlandırılması

- Üst ve alt aralıklar

- Aralıkların isimlendirilmesi

- Aralıkların ölçülmesi

- Aralığın tel üzerindeki tatbiki

- Türk Mûsikîsi’nde kullanılan diyez ve bemollerin işaretleri

- Sekizli aralıklar
- Beşli aralıklar
- Dörtlü aralıklar
- Üçlü aralıklar
- Aralıkların çevrilmeleri

Üçüncü Bölüm:

- Dizi teşkiline yarayan dörtlüler ve beşliler
- Dizi teşkiline yarayan tam dörtlüler
- Dizi teşkiline yarayan tam beşliler
- Diğer bazı dörtlü ve beşliler

Dördüncü Bölüm:

- Dizi, makam

Beşinci Bölüm:

- Sekizlinin yirmidört gayrı musâvi kısma bölünmesinin ilmi sebebi ve yirmidört sesi elde etmenin yolları.

Altıncı Bölüm:

- Basit Makamlar

Yedinci Bölüm:

- Ana dizi

Sekizinci Bölüm:

- Düzüm, ölçü

Dokuzuncu Bölüm:

- Türk Mûsikîsi'nde usûller
- Usûllerle ilgili bazı bilgiler

Onuncu Bölüm:

- Geçki

Onbirinci bölüm:

- Mürekkep Makamlar
- Mürekkep makamların tasnifi, tahlili, tenkidi

Onikinci Bölüm:

- Şed Makamlar
- Basit makamların şedleri

Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi eğitimi tüm konservatuvarlar da ve tüm eğitim süresince devam etmektedir. Nazariyat eğitimi sırasında ders saatleri sınıflara göre değişmektedir. Örneğin birinci sınıfta ve hazırlık döneminde haftada 6-8 saat okutulurken, daha sonra bu dersin eğitimi haftada 4-6 saat verilmektedir. Buda konservatuvarlar arasında değişiklik göstermektedir.

Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi eğitiminde her üniversitenin, her cemiyetin ve derneğin kendilerine göre bir eğitim sistemi mevcuttur.

Türk Müziği Nazariyatı Ve Solfej Dersine İlişkin Kaynaklar

Türk müziğinde teori-uygulama ilişkileri, dersleri vb üzerine son yıllarda önemli çalışmalar yapılmıştır. Bu konuda halen yetersiz olduğu düşünülen kaynaklara rağmen bir çok kitap, makale, tez yazılmakta ayrıca seminerler ve sempozyumlar verilmektedir. Yapılan yayınlar araştırılırken, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

öğrencisi Pelin Yıldız'ın Haziran 2007 yılında yüksek lisans tezi olarak sunduğu Klâsik Türk Mûsikîsi Kitap Ve Tez Bibliyografyası tezinden yararlanılmıştır.

Yayınlanmış Kitaplar:

- Murat Bardakçı, Türk Mûsikîsi'nde Nota, 1974
- Murat Bardakçı, Türk Mûsikîsi'nde Ana Makam, Ağustos, Eylül, Ekim 1974
- Ekrem Karadeniz, Türk Mûsikîsi'nin Nazariye ve Esasları, Eylül 1977
- Ekrem Karadeniz, Türk Mûsikîsi'nde Ahenkler, Mart 1978
- Bedri Noyan, Ata Armağanı Türk Mûsikîsi'nde Türklerle ilgili Makam Adları ve Husûsiyle(Kürdi) İle bunun Birleşik Makamları, Ağustos 1983
- Onur Akdoğu, Türk Müziğinde Perdeler, 1999
- Hüseyin Sadettin Arel, Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Dersleri, 1993
- Cem Behar, Klâsik Türk Mûsikîsi Üzerine Derlemeler, 1987
- Ekrem Karadeniz, Türk Mûsikîsi'nin Nazariye ve Esasları, 1982
- Yakup Fikret Kutluğ, Türk Mûsikîsinde Makamlar, 2000
- M. Nazmi Özalp, Türk Mûsikîsi Tarihi, 2000
- İsmail Hakkı Özkan, Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri-Kudüm Velveleleri, 2000
- Eugenia Popescu-Judetz, Prens Dimitrie Cantemir, Türk Mûsikîsi ve Nazariyatçısı, 2000
- Karl Signell, Makam, Türk Sanat Mûsikîsi'nde Makam Uygulaması, 2006
- Tanburi Cemil Bey, Rehber-i Mûsikî, Çeviri-yorum M. Hakan Cevher, 1993
- Cinuçen Tanrıkorur, Osmanlı Dönemi Türk Mûsikîsi, Aralık 2003

- Zeki Yılmaz, Türk Mûsikîsi Dersleri, 2001
- Emin Akan, Tanbur Metodu, Türk Mûsikîsi Nazari Bilgileriyle, 1989
- Onur Akdoğu, Buselik Makamı ve Eleştirisi, 1976
- Şeref Çakar, Türk Müziği Teorisi ve Makamlar, 2004
- Hatice Selen Ergöz, Türk Müziği Solfeji Uygulama Kitabı, 2004
- Dr. Suphi Ezgi, Nazari ve Ameli Türk Mûsikîsi I, 1933
- Dr. Suphi Ezgi, Nazari ve Ameli Türk Mûsikîsi II, 1935
- Dr. Suphi Ezgi, Nazari ve Ameli Türk Mûsikîsi III, 1938
- Dr. Suphi Ezgi, Nazari ve Ameli Türk Mûsikîsi IV, 1940
- Dr. Suphi Ezgi, Nazari ve Ameli Türk Mûsikîsi V, 1953
- Ahmet Hatipoğlu, Türk Mûsikîsi Solfeji 1-2-3, 1994
- Şenel Önal, Türk Mûsikîsi'nde Kompozisyon, Tahlil ve Makam Nazariyatı, 1983
- Paul Rougnon, Mufassal Mûsikî Nazariyatı, çeviri Ahmet Muhtar Ataman, 1930
- Ferit Sıdal, Türk Mûsikîsi Nazariyatı, 1988
- Muammer Sun, Türk Müziği Makam Dizileri, 2004
- Muzaffer Şenduran, Klâsik Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Şarkı Notları, 1977
- Emin Ünkan, Türk Sanat Mûsikîsi'nde Makamlar, 1984

Yüksek Lisans Tezleri:

- Sadık Özgen Akçagül, Türk Mûsikîsi'ndeki Dizisel ve Çeşnisel Armonilerin Karşılaştırılması, Ege Üni., 1995
- Adnan Atalay, Geleneksel Türk Sanat Mûsikîsi'nde Perde Dizgeleri, Dokuz Eylül Üni., 1989
- M. Cihat Can, Türk Müziği'nde Makam Kavramı Üzerine Bir İnceleme, Erciyes Üni., 1993
- Zühal Dinç, Buselik Makamı ve Şedleri Üzerine Bir Araştırma, Selçuk Üni., 1999
- Gökçem Gül Erek, Geçmişten Güzümüze Kürdîlihicâzkâr Makamı, Ege Üni., 2005
- Ertuğrul Ergişi, Geçmişten Güzümüze Büzürk Makamı, Ege Üni., 2001
- Meral İğci, Geçmişten Güzümüze Tebriz Makamı ve Eleştirisi, Ege Üni., 2000
- Kutsal İşal, Kürdîlihicâzkâr Makamı, İstanbul Teknik Üni., 1995
- Adnan Kılıçarslan, Geleneksel Türk Müziğinde Solfej Eğitimi, Selçuk Üni., 1995
- Osman Kırklıkçı, Cami'ü'l Elhân'daki Şed Makamlar, İstanbul Teknik Üni., 2000
- Özgen Küçükgökçe, Geçmişten Güzümüze Tarz-1 Nevin Makamı, Ege Üni., 2000

Doktora Tezleri:

- Cihat Can, Türk Mûsikîsi Nazariyatı, Marmara Üni., 2001
- Serhad Durmaz, Son İki Yüzyıl da Geleneksel Türk Sanat Mûsikîsi'nin Makam Dağarındaki Değişmeler, Dokuz Eylül Üni., 1991

- N. Oya Levendoğlu Yılmaz, 13. Yüzyıl'dan Günümüze Kadar Varlığını Sürdüren Makamlar ve Değişim Çizgileri, Gazi Üni., 2002

- Gültekin Oransay, 15. ve 19. Yüzyıl'lar Arasında Geleneksel Türk Sanat Müziği'nde Melodik Çizgi ve Makam Kavramı, Münih Üni./Almanya, 1962

1.2. Problem Cümlesi

Buraya kadar yapılan açıklamaların ışığında, araştırmaya konu olan problem cümlesi şu şekilde tanımlanmıştır. “Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine ilişkin öğretmen ve öğrenci tutumları nelerdir?”

1.3. Alt Problemler

1.3.1. Birinci Alt Problem: Öğretmenler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinde okutulan müfredatın yeterli olduğu sorusuna katılmakta mıdır?

1.3.2. İkinci Alt Problem: Öğretmenler ve öğrenciler işlenmekte olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin haftalık ders saatinin yeterli olduğunu düşünmekte midirler?

1.3.3. Üçüncü Alt Problem: Öğretmenler ve öğrenciler işlemekte olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin diğer derslerini olumlu yönde etkilediği düşüncesine katılmakta mıdır?

1.3.4. Dördüncü Alt Problem: Eğitimciler ve öğrencilere göre Türkiye’de Türk Müziği Eğitimi vermekte olan konservatuvarlar da Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine yönelik kullanılan ortak bir müfredat var mıdır?

1.3.5. Beşinci Alt Problem: Eğitimciler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine yönelik ortak bir müfredat kullanılması düşüncesine katılmakta mıdır?

1.3.6. Altıncı Alt Problem: Eğitimciler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayınların (kitap, makale, tez...vb.) yeterli olduğu düşüncesine katılmakta mıdır?

1.3.7. Yedinci Alt Problem: Eğitimciler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yeni yayınların yapılması düşüncesine katılmakta mıdır?

1.3.8. Sekizinci Alt Problem: Eğitimciler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yeni yayınları takip edebilmekte midirler?

1.3.9. Dokuzuncu Alt Problem: Eğitimciler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayınların içeriğinin yeterli olduğu düşüncesine katılmakta mıdır?

1.3.10. Onuncu Alt Problem: Eğitimciler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin enstrüman performansını olumlu yönde etkilediği düşüncesine katılmakta mıdır?

1.3.11. Onbirinci Alt Problem: Eğitimciler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin konser ve solo performanslarını olumlu yönde etkilediği düşüncesine katılmakta mıdır?

1.3.12. Onikinci Alt Problem: Eğitimciler ve öğrencilere göre Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili kullanılan ortak bir kitap var mıdır?

1.3.13. Onüçüncü Alt Problem: Öğretmen ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin tek bir kaynağa bağlı kalınarak işlenmesi düşüncesine katılmakta mıdır?

1.3.14. Ondördüncü Alt Problem: Öğrenciler almış oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin öğretmenler tarafından tam olarak anlaşılır bir biçimde anlatıldığı düşüncesine katılmakta mıdır?

1.3.15. Onbeşinci Alt Problem: Eğitimciler vermiş oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin öğrenciler tarafından tam olarak anlaşıldığı düşüncesine katılmakta mıdır?

1.3.16. Onaltıncı Alt Problem: Öğrencilere göre Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için ders öğretmenin kullandığı bir kitap var mıdır?

1.3.17. Onyedinci Alt Problem: Eğitmenlerin Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için kullandıkları bir kitap var mıdır?

1.3.18. Onsekizinci Alt Problem: Öğrencilere göre Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için ders öğretmeni başka kaynaklar kullanmakta mıdır?

1.3.19. Ondokuzuncu Alt Problem: Öğretmenler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için başka kaynaklar kullanmakta mıdır?

1.3.20. Yirminci Alt Problem: Eğitimcilerin vermiş oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayını bulunmakta mıdır?

1.3.21. Yirmibirinci Alt Problem: Eğitimcilerin buldukları okulda vermiş oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin haftalık ders saati nedir?

1.3.22. Yirmiikinci Alt Problem: Eğitimcilere göre vermiş oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinde yeni bir nazari sisteme ihtiyaç var mıdır?

1.3.23. Yirmiüçüncü Alt Problem: Eğitimciler göre yeni bir nazari sistemde makamlar yapı olarak kaçaya ayrılmalıdır?

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma; Türkiye’de üniversite bünyesinde Türk Müziği eğitimi vermekte olan konservatuvarlarda ki, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin genel olarak işleme yöntemini, kaynak taramasını, dersin verimliliğini, müfredat yeterliliğini, ders saatlerinin yeterliliğini, eğitim vermekte olan konservatuvarları, akademik yapıları, yapılan yayınları ve derse olan ilginin araştırılması ve konunun içeriği daha önce böyle bir çalışma yapılmamış olması nedenlerinden dolayı önemlidir.

1.5. Araştırmanın Sayıtları

1.5.1. Araştırmada, araştırma için seçilen veri toplama yöntemlerinin, araştırmanın amacına, konusuna ve problemin çözümüne uygun olduğu,

1.5.2. Araştırma için görüşüne başvuru alan kişilerin alanlarında uzman oldukları,

1.5.3. Araştırma için hazırlanan anketin, araştırma konusu için uygun bir veri toplama yöntemi olduğu,

1.5.4. Araştırmada Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi veren öğretmenler ile ankete katılan öğrencilerin verdiği cevapların, gerçek ve samimi olduğu, sayıtlılarından hareket edilmiştir.

1.6. Sınırlılıklar

1.6.1. Türkiye Cumhuriyeti'nde üniversite bünyesinde müzik eğitimi vermekte olan konservatuvarlar ile,

1.6.2. Türkiye Cumhuriyeti'nde üniversite bünyesinde Türk Müziği Eğitimi vermekte olan konservatuvarlar ile,

1.6.3. Türk Müziği Eğitimi vermekte olan konservatuvarlar da Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi veren öğretmenler ile,

1.6.4. Türk Müziği Eğitimi vermekte olan konservatuvarlar da, son sınıfta okumakta olan öğrenciler ile,

1.6.5. Yüksek lisans programı için ayrılan süre ve araştırmacının sağlayabileceği maddi olanaklarla sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, içeriği, yöntemi ve amacı bakımından tarama modelini esas alan betimsel bir araştırmadır. Betimleme araştırmasıyla konu üzerinde bir durum tespiti yapılmaya çalışılmış, konu var olduğu şekliyle araştırılmıştır.

“Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır.”(Karasar,1999:77)

2.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Evren, araştırmanın yapılacağı bölgeyi genellemek amacıyla kullanılan terimdir. Evrende yapılan incelemeler çok geniş kapsamlı, maliyetli, aşırı uzun zaman kaybına neden olmaktadır. Bu nedenle araştırmanın evrenini daha da sınırlandırmak için araştırmanın örnekleme çıkarılır.

Örneklem, araştırmanın evreninin bir kısmını alınıp, sadece seçilen kısmın incelendiği bölümdür. Araştırılmasına imkân olmayan evrenler kendi içinde örneklemlere ayrılırlar ve farklı farklı incelenebilirler.

“Örneklem, belli bir evrenden, belli kurallara göre seçilmiş ve seçildiği evreni temsil yeterliliği kabul edilen küçük kümedir.” (Karasar,1999:110)

Araştırmanın evreni Türkiye’de Türk Müziği Eğitimi vermekte olan devlet konservatuvarlarıdır.

Araştırmamızın örnekleme ise Türkiye’de Türk Müziği Eğitimi vermekte olan devlet konservatuvarları arasında öğrenci anketleri için rasgele seçilmiş 3 üniversite olan Afyon Kocatepe Üni., Konya Selçuk Üni., İstanbul Haliç Üniversitesi ve öğretmen anketleri için ulaşılabilen 4 üniversite olan Afyon Kocatepe Üni., Konya Selçuk Üni., İstanbul Haliç Üniversitesi ve Dicle Üniversiteleridir.

2007-2008 Eğitim-Öğretim yılında faaliyetini sürdüren 25, kurulma aşamasında olan 2 konservatuvarından, Türkiye’de Türk Müziği Eğitimi vermekte olan 10 devlet konservatuvarı arasından rasgele yapılan seçim sonucunda, devlet üniversitesi olan Afyon Kocatepe Üni. Diyarbakır Dicle Üni. ve Konya Selçuk Üni. ile vakıf üniversitesi olan İstanbul Haliç Üni. Belirlenmiştir.

Bu üniversitelerde yapılan anketlerde Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi eğitimi vermekte olan öğretmenler ile son sınıf Türk Müziği Bölümü öğrencileri yer almıştır.

Tablo 2. Araştırmanın Örneklemi Tablosu.

Üniversite Adı	Devlet Üniversitesi	Vakıf Üniversitesi	Araştırmanın Örneklemi
Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	+		*
Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	+		*
Ege Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	+		
Fırat Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	+		
Gaziantep Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	+		
Haliç Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Vakıf Üniversitesi)		+	*
İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	+		
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	+		
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	+		
Selçuk Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	+		*

Ankete katılan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersini yürütmekte olan öğretmenlerin yürütmekte olduğu diğer dersler şunlardır:

Tablo 3. Anket Uygulanan Öğretmenlerin Okutmakta Oldukları Dersler

Üniversite	Okutmakta oldukları dersler
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1. Öğretmen: Meslek Çağırısı, Toplu Uygulama ve Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej 2. Öğretmen: Meslek Çağırısı, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej 3. Öğretmen: Meslek Çağırısı, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej 4. Öğretmen: Meslek Çağırısı, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej ve Eser Tahlili
Konya Selçuk Üniversitesi	1. Öğretmen: Meslek Çağırısı, Yrd. Meslek Çağırısı, Nota Yazım Bilgisi, Deşifre ve Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej 2. Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej, Müzik Kültürüne Giriş
İstanbul Haliç Üniversitesi	1. Öğretmen: Meslek Çağırısı ve Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	1. Öğretmen: Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej, : Meslek Çağırısı, Bilgisayarda Nota Yazımı, Temel Bilgisayar Teknikleri Kullanımı.

Türk Müziği eğitimi vermekte olan üniversitelerde ki akademik kadro dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4. Türk Müziği Eğitimi Vermekte Olan Üniversitelerde ki Akademik Kadro Dağılımı Tablosu.

Üniversite Adı	Akademik Kadro
Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	15 Öğr. Gör, 1 Okutman
Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	12 Öğr. Gör. 4 Okutman
Ege Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	1 Prof., 2 Doç., 1.Yrd. Doç. 33 Öğr. Gör, 28 Araştırma Gör.
Fırat Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	2 Öğr. Gör, 4 Okutman Ders Saati Ücretli: 6 Öğr. Gör.
Gaziantep Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	1 Doç. 17 Öğr. Gör. 2 Uzman

Üniversite Adı	Akademik Kadro
Haliç Üniversitesi Devlet Konservatuarı (Vakıf Üniversitesi)	3 Prof. 1 Yrd. Doç. Dr. 1 Yrd. Doç. 8 Öğr. Gör. Ders Saati Ücretli: 2 Yrd. Doç. Dr. 14 Öğr. Gör.
İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuarı	2 Prof. Dr. 3 Prof. 1 Doç. Dr. 3 Doç. 3 Yrd. Doç. Dr. 15 Yrd. Doç. 4 Dr. 45 Öğr. Gör. 13 Arş. Gör. 7 Öğretmen, 4 Uzman, 3 Sanat Uygulamacısı Ders Saati Ücretli: 2 Prof. 2 Doç. 29 Öğr. Gör.
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuarı	Ders Saati Ücretli: 1 Öğr. Gör.
Mustafa Kemal Üniversitesi Devlet Konservatuarı
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuarı	1 Yrd. Doç. Dr. 2 Yrd. Doç. 8 Öğr. Gör. 2 Arş. Gör.
Selçuk Üniversitesi Devlet Konservatuarı	9 Öğr. Gör. 1 uzman Ders Saati Ücretli: 2 Yrd. Doç. Dr. 6 Öğr. Elemanı

Ankete katılan eğitimcilerin mezun oldukları üniversiteler:

Afyon Kocatepe Üniversitesi Öğretmenleri: Anket uygulanan öğretmenlerin Konya Selçuk Üniversitesi ve Ege Üniversitesi'nden mezun oldukları belirlenmiştir.

Konya Selçuk Üniversitesi: Anket uygulanan öğretmenlerin Konya Selçuk Üniversitesi ve Ege Üniversitesi'nden mezun oldukları belirlenmiştir.

İstanbul Haliç Üniversitesi: Anket uygulanan öğretmen İstanbul Teknik Üniversitesi'nden mezun oldukları belirlenmiştir.

Dicle Üniversitesi: Anket uygulanan öğretmen Ege Üniversitesi'nden mezun olmuştur.

2.3. Veri Toplama Yöntemleri

Bir sonuca ulaşmak için belirli çalışmalar sonucunda toplanan bilgiye veri denilmektedir.

Araştırmada Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi eğitimi vermekte olan öğretmenler ile görüşme ve anket yöntemi kullanılmıştır. Öğrencilerde ise sadece anketle veri toplama yöntemi olarak anket kullanılmıştır.

Veri toplama sırasında, üniversite bünyesinde müzik eğitimi veren kurumlar, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi eğitimi vermekte olan öğretmenlerin kullandıkları kaynaklar taranmıştır.

Diğer bir veri toplama yönteminde ise, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi eğitimi vermekte olan öğretmenlere ve son sınıf öğrencilerine birbirine benzeyen sorularla birlikte farklı sorularında bulunduğu iki farklı anket formu hazırlanmıştır.

Birinci anket formunda konservatuvarlarda, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi eğitimi veren öğretmenlerin, hangi dersleri okuttukları, mesleki kıdem durumları, mezun olduğu fakülteler, varsa yayınları araştırılmıştır ve diğer ortak sorulara ilişkin görüşleri eksiksiz olarak alınmıştır.

İkinci anket formunda ise, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi eğitimi alan öğrencilere yönelik anketsel çalışma yapılarak, anasanat dalları ve diğer ortak sorulara ilişkin görüşleri eksiksiz olarak alınmıştır.

Anketlerden elde edilen bilgilerin istatistiksel çözümlenmelerinde yüzde (%) değerlerinden oluşan tablolar kullanılmıştır. Her sorunun yüzde değerleri çıkarılarak, sonuçlar tablosal olarak gösterilmiştir. Ayrıca benzer sorular arasındaki ilişkiyi değerlendirmek için Ki-Kare testi uygulanmıştır

Yüzde, incelenen örnekleme seçilen bölümün tüm örnekleme oranına denir.

Ki-Kare testi iki değişkenin birbirinden bağımsız olup olmadıklarını test eder. Bu test türünde anlamlılık düzeyi 0,01 olarak alınmıştır. Buna göre öğretmen ve öğrencilerin verdikleri cevaplar arasında %99 güvenilirlik ortaya çıkmış olacaktır

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BULGULAR

Bu bölümde alt problemlerin sırasına uygun olarak, eğitimciler ve öğrencilerin Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine ilişkin görüşlerine yer verilmektedir.

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular : Öğretmenler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinde okutulan müfredatın yeterli olduğu sorusuna katılmakta mıdır?

Tablo 5. Öğrencilerin “Öğretmenler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinde Okutulan Müfredatın Yeterli Olduğu Sorusuna Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	3	4	9	16
Konya Selçuk Üniversitesi	6	3	12	21
İstanbul Haliç Üniversitesi	7	4	7	18
TOPLAM	16	11	28	55

Tablo 6. Eğitimcilerin “Öğretmenler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinde Okutulan Müfredatın Yeterli Olduğu Sorusuna Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	1	2	4
Konya Selçuk Üniversitesi	0	1	1	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	0	0	1	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	0	1	0	1
TOPLAM	1	3	4	8

Tablo 7. Eğitimcilerin ve Öğrencilerin “Öğretmenler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinde Okutulan Müfredatın Yeterli Olduğu Sorusuna Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu.

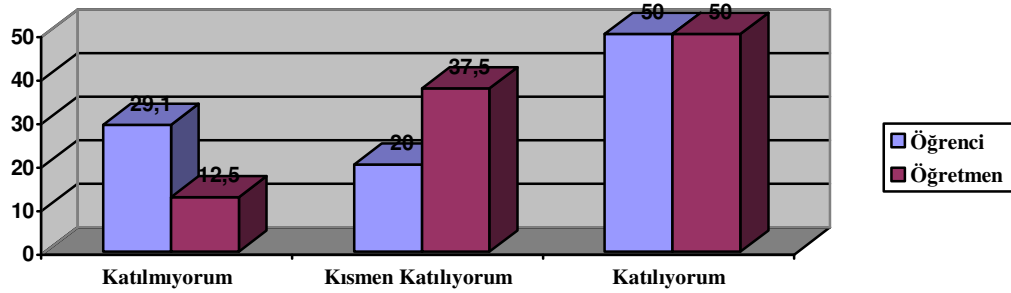
	Katılmıyorum %		Kısmen Katılıyorum %		Tamamen Katılıyorum %		Toplam %
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	
Öğrenci	30	21,25	20	28,75	50	50	100
Öğretmen	12,5	21,25	37,5	28,75	50	50	100
Toplam	42,5		57,5		100		200

Gözlenen Değer: Elde edilen sonuçlar doğrultusunda ulaşılan veri.

Beklenen Değer: Bir değişkenin alabileceği bütün değerlerin, olasılıklarıyla çarpılması ve bu işlemin bütün değerler üzerinden toplanmasıyla elde edilen değerdir

Birinci alt problem olan “Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinde okutulan müfredatın yeterli olduğu düşüncesine ne derecede katılıyorsunuz? Sorusuna öğrencilerin %29,10’u katılmıyorum, %20’si kısmen katılıyorum ve %50,90’ı tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Buna karşılık olarak öğretmenlerin %12,5’i katılmıyorum, %37,5’i kısmen katılıyorum ve %50’si tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Uygulanan ki-kare testi sonucunda, test istatistiği: $\chi^2 = 12,53197$, kontenjans katsayısı $c = 0,242827$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmen ve öğrencilerin aynı düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 1. Eğitimciler ve Öğrenciler İçin Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği.



3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular: Öğretmenler ve öğrenciler işlenmekte olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin haftalık ders saatinin yeterli olduğunu düşünmekte midirler?

Tablo 8. Öğrencilerin “Öğretmenler ve Öğrenciler İşlenmekte Olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Haftalık Ders Saatinin Yeterli Olduğunu Düşünmekte midirler?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	2	13	16
Konya Selçuk Üniversitesi	4	4	13	21
İstanbul Haliç Üniversitesi	7	5	6	18
TOPLAM	12	11	32	55

Tablo 9. Eğitimcilerin “Öğretmenler ve Öğrenciler İşlenmekte Olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Haftalık Ders Saatinin Yeterli Olduğunu Düşünmekte midirler?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	1	2	4
Konya Selçuk Üniversitesi	0	0	2	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	1	0	0	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	0	0	1	1
TOPLAM	1	1	6	8

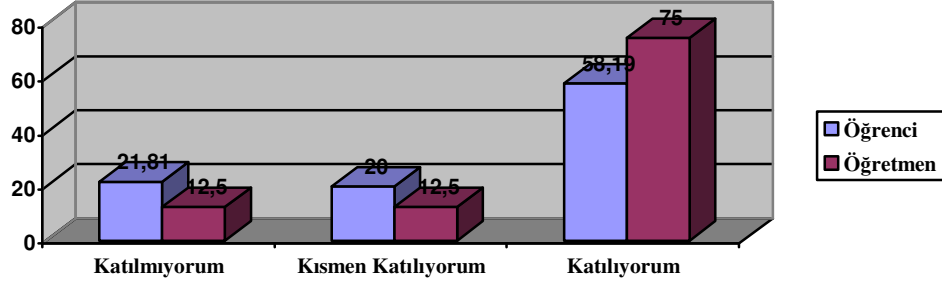
Tablo 10. Eğitimciler ve Öğrencilerin “Öğretmenler ve Öğrenciler İşlenmekte Olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Haftalık Ders Saatinin Yeterli Olduğunu Düşünmekte midirler?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu.

	Katılmıyorum %		Kısmen Katılıyorum %		Tamamen Katılıyorum %		Toplam %
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	
Öğrenci	21,81	17,155	20	16,25	58,19	66,595	100
Öğretmen	12,5	17,155	12,5	16,25	75	66,595	100
Toplam	34,31		32,5		133,19		200

İkinci alt problem Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin haftalık ders saatinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna öğrencilerin %21,81'i katılmıyorum, %20'si kısmen katılıyorum ve %58,19'u tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Buna karşılık olarak öğretmenlerin %12,5'i katılmıyorum, %12,5'i kısmen katılıyorum ve %75'i tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Uygulanan ki-kare testi sonucunda, test istatistiği $x^2 = 6,378634$, kontenjans katsayısı $c = 0,175805$ olarak

hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmen ve öğrencilerin aynı düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 2. Eğitimciler ve Öğrenciler İçin İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği.



3.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular : Öğretmenler ve öğrenciler işlemekte olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin diğer derslerini olumlu yönde etkilediği düşüncesine katılmakta mıdır?

Tablo 11. Öğrencilerin “Öğretmenler ve Öğrenciler İşlemekte Olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Diğer Derslerini Olumlu Yönde Etkilediği Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	0	0	16	16
Konya Selçuk Üniversitesi	0	1	20	21
İstanbul Haliç Üniversitesi	2	6	10	18
TOPLAM	2	7	46	55

Tablo 12. Eğitimcilerin “Öğretmenler ve Öğrenciler İşlemekte Olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Diğer Derslerini Olumlu Yönde Etkilediği Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

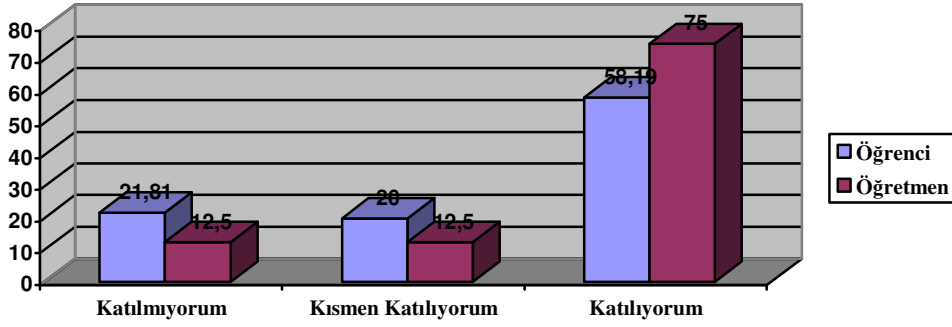
	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	0	0	4	4
Konya Selçuk Üniversitesi	0	0	2	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	0	0	1	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	0	0	1	1
TOPLAM	0	0	8	8

Tablo 13. Eğitimciler ve Öğrencilerin “Öğretmenler ve Öğrenciler İşlemekte Olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Diğer Derslerini Olumlu Yönde Etkilediği Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu.

	Katılmıyorum %		Kısmen Katılıyorum %		Tamamen Katılıyorum %		Toplam %
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	
Öğrenci	3,63	1,815	12,72	6,36	83,65	91,825	100
Öğretmen	0	1,815	0	6,36	100	91,825	100
Toplam	3,63		12,72		183,65		200

Üçüncü alt problem olan İşlemekte olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin öğrencilerin diğer derslerini olumlu yönde etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna öğrencilerin %3,63 ü katılmıyorum, %12,72’si kısmen katılıyorum ve %83,63 ü tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Buna karşılık olarak öğretmenlerin tamamı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Uygulanan ki-kare testi sonucunda, test istatistiği $\chi^2 = 17,80561$, kontenjans katsayısı $c = 0,28592$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmen ve öğrencilerin aynı düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 3. Eğitimciler ve Öğrenciler İçin Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği.



3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular : Eğitimciler ve öğrencilere göre Türkiye’de Türk Müziği Eğitimi vermekte olan konservatuvarlar da Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine yönelik kullanılan ortak bir müfredat var mıdır?

Tablo 14. Öğrencilerin “Eğitimciler ve Öğrencilere Göre Türkiye’de Türk Müziği Eğitimi Vermekte Olan Konservatuvarlar da Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersine Yönelik Kullanılan Ortak Bir Müfredat Var mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Evet	Hayır	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	15	16
Konya Selçuk Üniversitesi	0	21	21
İstanbul Haliç Üniversitesi	8	10	18
TOPLAM	9	46	55

Tablo 15. Eğitimcilerin “Eğitimciler ve Öğrencilere Göre Türkiye’de Türk Müziği Eğitimi Vermekte Olan Konservatuvarlar da Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersine Yönelik Kullanılan Ortak Bir Müfredat Var mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

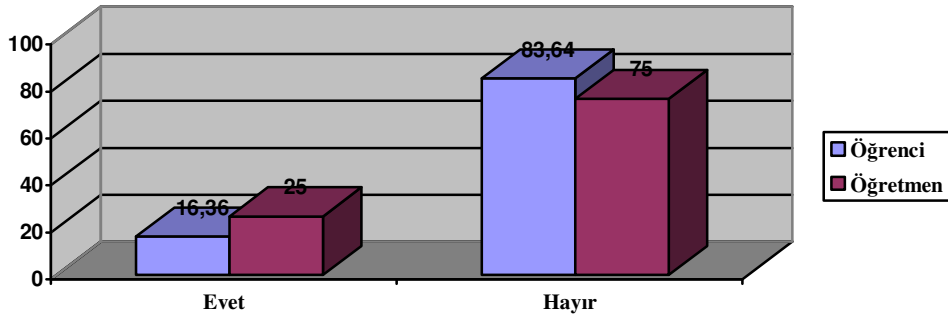
	Evet	Hayır	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	3	4
Konya Selçuk Üniversitesi	0	2	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	0	1	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	1	0	1
TOPLAM	2	6	8

Tablo 16. Eğitimciler ve Öğrencilerin “Eğitimciler ve Öğrencilere Göre Türkiye’de Türk Müziği Eğitimi Vermekte Olan Konservatuvarlar da Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersine Yönelik Kullanılan Ortak Bir Müfredat Var mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu.

	Evet %		Hayır %		Toplam %
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	
Öğrenci	16,36	20,68	83,64	79,32	100
Öğretmen	25	20,68	75	79,32	100
Toplam	41,36		158,64		200

Dördüncü alt problem olan Türkiye’de Türk Müziği Eğitimi vermekte olan konservatuvarlar da Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine yönelik kullanılan ortak bir müfredat var mıdır? Sorusuna öğrencileri %16,36’sı evet, %83,64’ü ise hayır cevabını vermiştir. Buna karşılık olarak öğretmenlerin %25’i evet ve %75’i hayır cevabını vermiştir. Uygulanan ki-kare testi sonucunda, test istatistiği $\chi^2= 2,275434$, kontenjans katsayısı $c=0,106062$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmen ve öğrencilerin aynı düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 4. Eğitimciler ve Öğrenciler İçin Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği



3.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular : Eğitimciler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine yönelik ortak bir müfredat kullanılmasını düşüncesine katılmakta mıdır?

Tablo 17. Öğrencilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersine Yönelik Ortak Bir Müfredat Kullanılması Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	4	4	8	16
Konya Selçuk Üniversitesi	1	9	11	21
İstanbul Haliç Üniversitesi	2	6	10	18
TOPLAM	7	19	29	55

Tablo 18. Eğitimcilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersine Yönelik Ortak Bir Müfredat Kullanılması Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	0	3	4
Konya Selçuk Üniversitesi	0	0	2	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	0	0	1	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	0	0	1	1
TOPLAM	1	0	7	8

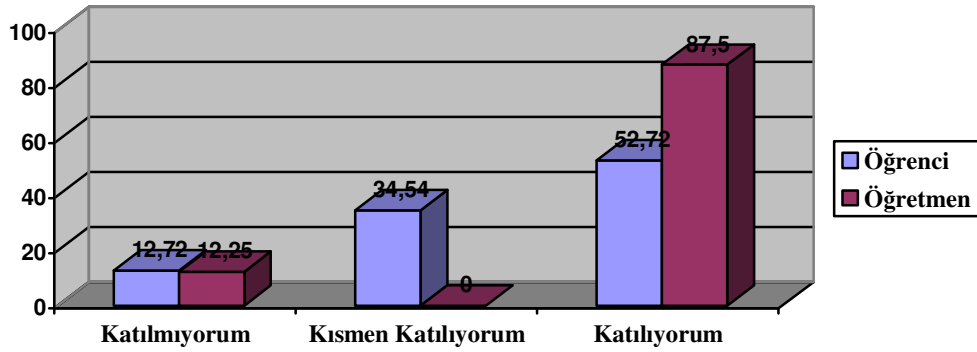
Tablo 19. Eğitimciler ve Öğrencilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersine Yönelik Ortak Bir Müfredat Kullanılması Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu

	Katılmıyorum %		Kısmen Katılıyorum %		Tamamen Katılıyorum %		Toplam %
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	
Öğrenci	12,72	12,51621	34,81	17,44851	52,72	70,28528	100,25
Öğretmen	12,25	12,45379	0	17,36149	87,5	69,93473	99,75
Toplam	24,97		34,81		140,22		200

Beşinci alt problem olan, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine yönelik ortak bir müfredat kullanılması düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna öğrencilerin %12,72’si katılmıyorum, %34,54’ü kısmen katılıyorum ve %52,72’si tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Buna karşılık olarak öğretmenlerin %12,5’i katılmıyorum ve %87,5’ tamamen katılıyorum cevaplarını vermiştir. Uygulanan ki-kare testi sonucunda, test istatistiği $x^2= 43,44466$, kontenjans katsayısı $c= 0,422443$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen veriler sonucunda öğretmen ve öğrencilerin farklı

düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 5. Eğitimciler ve Öğrenciler İçin Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği



3.6 Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular : Eğitimciler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayınların (kitap, makale, tez...vb.) yeterli olduğu düşüncesine katılmakta mıdır?

Tablo 20. Öğrencilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Yayınların (Kitap, Makale, Tez...vb.) Yeterli Olduğu Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	8	6	2	16
Konya Selçuk Üniversitesi	14	5	2	21
İstanbul Haliç Üniversitesi	8	6	4	18
TOPLAM	30	17	8	55

Tablo 21. Eğitimcilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Yayınların (Kitap, Makale, Tez...vb.) Yeterli Olduğu Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

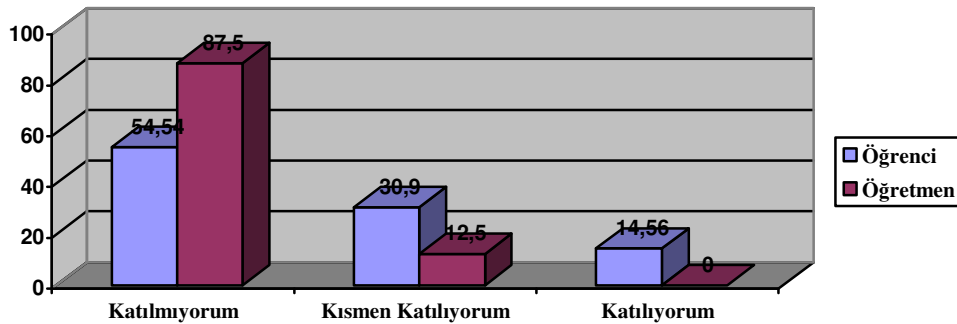
	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	3	1	0	4
Konya Selçuk Üniversitesi	2	0	0	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	1	0	0	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	1	0	0	1
TOPLAM	7	1	0	8

Tablo 22. Eğitimciler ve Öğrencilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Yayınların (Kitap, Makale, Tez...vb.) Yeterli Olduğu Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu.

	Katılmıyorum %		Kısmen Katılıyorum %		Tamamen Katılıyorum %		Toplam %
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	
Öğrenci	54,54	71,02	30,9	21,7	14,56	7,28	100
Öğretmen	87,5	71,02	12,5	21,7	0	7,28	100
Toplam	142,04		43,4		14,56		200

Altıncı alt problem olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayınların (kitap, makale, tez... vb.) yeterli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna öğrencilerin %54,54’ü katılmıyorum, %30,90’ı kısmen katılıyorum ve %14,56’sı tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Buna karşılık öğretmenlerin %87,5’i katılmıyorum ve %12,5’i kısmen katılıyorum cevabını vermiştir. Uygulanan ki-kare testi sonucunda, test istatistiği $\chi^2 = 30,0092$, kontenjans katsayısı $c = 0,361206$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmen ve öğrencilerin aynı düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 6. Eğitimciler ve Öğrenciler İçin Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği.



3.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular : Eğitimciler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yeni yayınların yapılması düşüncesine katılmakta mıdır?

Tablo 23. Öğrencilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Yeni Yayınların Yapılması Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	2	1	13	16
Konya Selçuk Üniversitesi	4	3	14	21
İstanbul Haliç Üniversitesi	0	1	17	18
TOPLAM	6	5	44	55

Tablo 24. Eğitimcilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Yeni Yayınların Yapılması Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

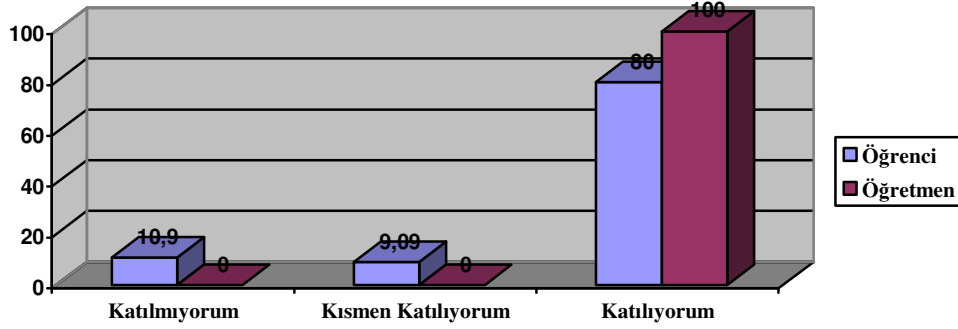
	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	0	0	4	4
Konya Selçuk Üniversitesi	0	0	2	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	0	0	1	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	0	0	1	1
TOPLAM	0	0	8	8

Tablo 25. Eğitimciler ve Öğrencilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Yeni Yayınların Yapılması Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu.

	Katılmıyorum %		Kısmen Katılıyorum %		Tamamen Katılıyorum %		Toplam %
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	
Öğrenci	10,9	5,45	9,1	4,55	80	90	100
Öğretmen	0	5,45	0	4,55	100	90	100
Toplam	10,9		9,1		180		200

Yedinci alt problem olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yeni yayınların yapılması düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna öğrencilerin %10,90’ı katılmıyorum, %9,09’u kısmen katılıyorum ve %80’i katılıyorum cevabını vermiştir. Buna karşılık olarak öğretmenlerin tamamı tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Uygulanan ki-kare testi sonucunda, test istatistiği $\chi^2 = 22,22222$, kontenjans katsayısı $c = 0,316288$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmen ve öğrencilerin aynı düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 7. Öğreticiler Ve Öğrenciler İçin Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği



3.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular: Öğreticiler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yeni yayınları takip edebilmekte midirler?

Tablo 26. Öğrencilerin “Öğreticiler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Yeni Yayınları Takip Edebilmekte midirler?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Evet	Hayır	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	6	10	16
Konya Selçuk Üniversitesi	10	11	21
İstanbul Haliç Üniversitesi	5	13	18
TOPLAM	21	34	55

Tablo 27. Öğreticilerin “Öğreticiler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Yeni Yayınları Takip Edebilmekte midirler?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

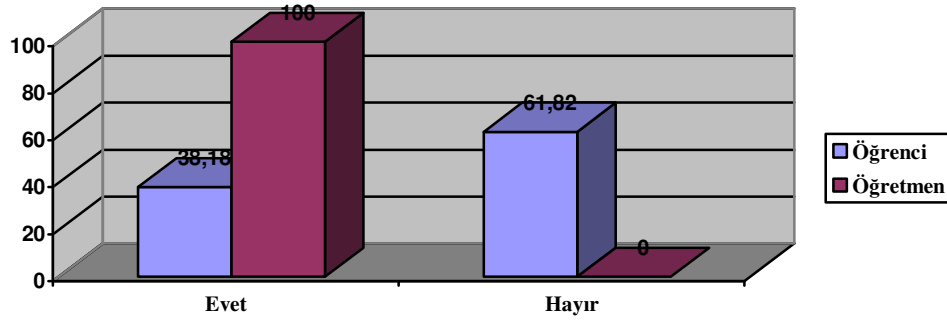
	Evet	Hayır	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	4	0	4
Konya Selçuk Üniversitesi	2	0	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	1	0	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	1	0	1
TOPLAM	8	0	8

Tablo 28. Eğitimciler ve Öğrencilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Yeni Yayınları Takip Edebilmekte midirler?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu.

	Evet %		Hayır %		Toplam %
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	
Öğrenci	38,18	69,09	61,82	30,91	100
Öğretmen	100	69,09	0	30,91	100
Toplam	138,18		61,82		200

Sekizinci alt problem olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yeni yayınları takip edebiliyor musunuz? Sorusuna öğrencilerin % 38,18'i evet ve %61,82'si hayır cevabını vermiştir. Buna karşılık olarak öğretmenlerin tamamı evet cevabını vermiştir. Uygulanan ki-kare testi sonucunda, test istatistiği $\chi^2 = 89,47749$, kontenjans katsayısı $c = 0,555968$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 8. Eğitimciler ve Öğrenciler İçin Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği.



3.9 Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular : Eğitimciler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayınların içeriğinin yeterli olduğu düşüncesine katılmakta mıdır?

Tablo 29. Öğrencilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Yayınların İçeriğinin Yeterli Olduğu Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Evet	Hayır	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	5	11	16
Konya Selçuk Üniversitesi	4	17	21
İstanbul Haliç Üniversitesi	6	12	18
TOPLAM	15	40	55

Tablo 30. Eğitimcilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Yayınların İçeriğinin Yeterli Olduğu Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Evet	Hayır	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	3	4
Konya Selçuk Üniversitesi	0	2	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	0	1	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	0	1	1
TOPLAM	1	7	8

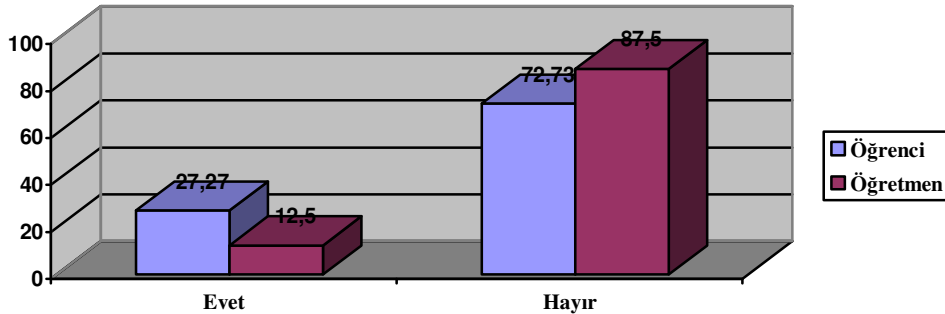
Tablo 31. Eğitimciler ve Öğrencilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Yayınların İçeriğinin Yeterli Olduğu Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu.

	Evet %		Hayır %		Toplam %
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	
Öğrenci	27,27	19,885	72,73	80,115	100
Öğretmen	12,5	19,885	87,5	80,115	100
Toplam	39,77		160,23		200

Dokuzuncu alt problem olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayınların içeriğinin yeterli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna öğrencilerin %27,27’si evet yanıtını verirken öğrencilerin %72,73 hayır yanıtını vermiştir. Buna karşın öğretmenlerin %12,5’i evet yeterli derken öğretmenlerin %87,5 ise hayır yanıtını vermiştir. Uygulanan ki-kare testi sonucunda, test istatistiği $\chi^2=6,846862$, kontenjans katsayısı $c=0,181937$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar

doğrultusunda öğretmen ve öğrencilerin aynı düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 9. Eğitimciler ve Öğrenciler İçin Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği.



3.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular : Eğitimciler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin enstrüman performansını olumlu yönde etkilediği düşüncesine katılmakta mıdır?

Tablo 32. Öğrencilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Enstrüman Performansını Olumlu Yönde Etkilediği Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	0	3	16	16
Konya Selçuk Üniversitesi	1	1	19	21
İstanbul Haliç Üniversitesi	6	2	10	18
TOPLAM	7	6	42	55

Tablo 33. Eğitimcilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Enstrüman Performansını Olumlu Yönde Etkilediği Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

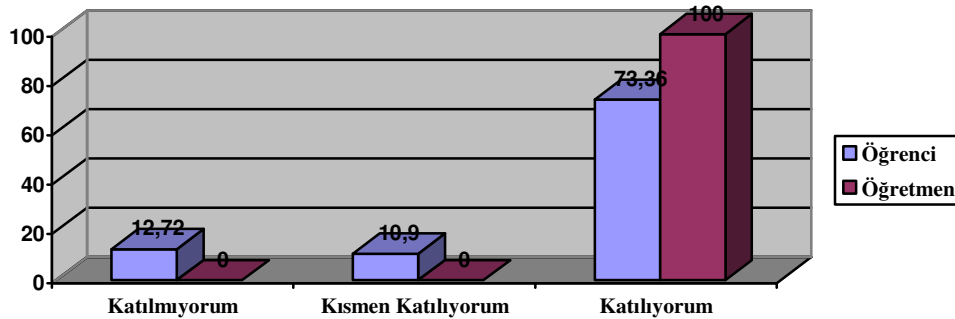
	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	0	0	4	4
Konya Selçuk Üniversitesi	0	0	2	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	0	0	1	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	0	0	1	1
TOPLAM	0	0	8	8

Tablo 34. Eğitimciler ve Öğrencilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Enstrüman Performansını Olumlu Yönde Etkilediği Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu.

	Katılmıyorum %		Kısmen Katılıyorum %		Tamamen Katılıyorum %		Toplam %
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	
Öğrenci	13,7	6,85	12	6	74,3	87,15	100
Öğretmen	0	6,85	0	6	100	87,15	100
Toplam	13,7		12		174,3		200

Onuncu alt problem olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin enstrüman performansını olumlu yönde etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna öğrencilerin %12,72’si katılmıyorum, %10,90’ı kısmen katılıyorum ve %73,36’sı tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Buna karşılık olarak öğretmenlerin tamamı tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Uygulanan ki-kare testi sonucunda, test istatistiği $x^2= 29,48939$, kontenjans katsayısı $c= 0,358469$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmen ve öğrencilerin aynı düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 10. Eğitimciler ve Öğrenciler İçin Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği.



3.11 Onbirinci Alt Probleme İlişkin Bulgular : Eğitimciler ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin konser ve solo performanslarını olumlu yönde etkilediği düşüncesine katılmakta mıdır?

Tablo 35. Öğrencilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Konser ve Solo Performanslarını Olumlu Yönde Etkilediği Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	2	0	14	16
Konya Selçuk Üniversitesi	1	1	19	21
İstanbul Haliç Üniversitesi	5	5	8	18
TOPLAM	8	6	41	55

Tablo 36. Eğitimcilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Konser ve Solo Performanslarını Olumlu Yönde Etkilediği Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	0	2	2	4
Konya Selçuk Üniversitesi	0	0	2	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	0	1	0	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	0	0	1	1
TOPLAM	0	3	5	8

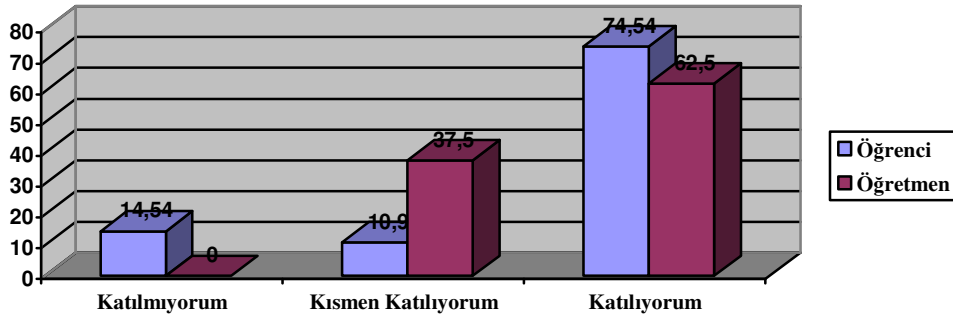
Tablo 37. Eğitimciler ve Öğrencilerin “Eğitimciler ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Konser ve Solo Performanslarını Olumlu Yönde Etkilediği Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeleri Tablosu.

	Katılmıyorum %		Kısmen Katılıyorum %		Tamamen Katılıyorum %		Toplam %
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	
Öğrenci	14,54	7,27	10,9	24,2	74,56	68,53	100
Öğretmen	0	7,27	37,5	24,2	62,5	68,53	100
Toplam	14,54		48,4		137,06		200

Onbirinci alt problem olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin konser ve solo performanslarını olumlu yönde etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna öğrencilerin %14,54’ü katılmıyorum, %10,90’ı kısmen katılıyorum cevabını verirken %74,54’ü tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna karşılık olarak öğretmenlerin %37,5’i kısmen katılıyorum derken diğer %62,5’i tamamen katılıyorum demişlerdir. Uygulanan ki-kare testi sonucunda, test istatistiği $\chi^2 = 30,22018$, kontenjans katsayısı $c = 0,362307$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda

öğretmen ve öğrencilerin birbirlerine yakın düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 11. Eğitimciler ve Öğrenciler İçin Onbirinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği



3.12. Onikinci Alt Probleme İlişkin Bulgular: Eğitimciler ve öğrencilere göre Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili kullanılan ortak bir kitap var mıdır?

Tablo 38. Öğrencilerin “Eğitimciler ve Öğrencilere Göre Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Kullanılan Ortak Bir Kitap Var mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Evet	Hayır	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	0	16	16
Konya Selçuk Üniversitesi	0	21	21
İstanbul Haliç Üniversitesi	0	18	18
TOPLAM	0	55	55

Tablo 39. Eğitimcilerin “Eğitimciler ve Öğrencilere Göre Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Kullanılan Ortak Bir Kitap Var mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

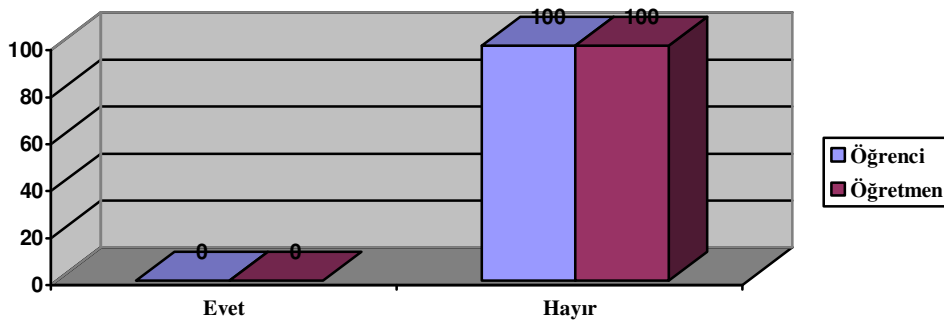
	Evet	Hayır	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	0	47	47
Konya Selçuk Üniversitesi	0	2	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	0	1	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	0	1	1
TOPLAM	0	51	51

Tablo 40. Eğitimciler ve Öğrenciler “Eğitimciler ve Öğrencilere Göre Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Kullanılan Ortak Bir Kitap Var mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu.

	Evet %		Hayır %		Toplam %
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	
Öğrenci	0	0	100	100	100
Öğretmen	0	0	100	100	100
Toplam	0		200		200

Onikinci alt problem olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili kullanılan ortak bir kitap varmı? Sorusuna öğretmen ve öğrencilerin tamamı, katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Uygulanan ki-kare testi sonucunda, test istatistiği $\chi^2= 0$, kontenjans katsayısı $c=0$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmen ve öğrencilerin aynı düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 12. Eğitimciler ve Öğrenciler İçin Onikinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği



3.13. Onüçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular : Öğretmen ve öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin tek bir kaynağa bağlı kalınarak işlenmesi düşüncesine katılmakta mıdır?

Tablo 41. Öğrencilerin “Öğretmen ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Tek Bir Kaynağa Bağlı Kalınarak İşlenmesi Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	15	1	0	16
Konya Selçuk Üniversitesi	19	1	1	21
İstanbul Haliç Üniversitesi	15	1	2	18
TOPLAM	49	3	3	55

Tablo 42. Eğitimcilerin “Öğretmen ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Tek Bir Kaynağa Bağlı Kalınarak İşlenmesi Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

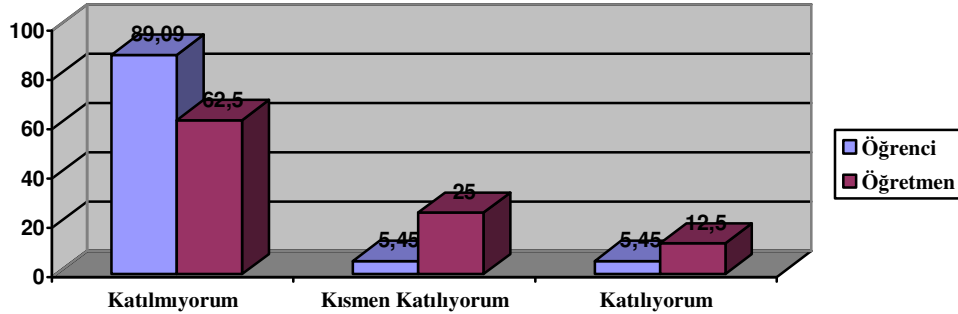
	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	3	1	0	4
Konya Selçuk Üniversitesi	1	1	0	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	0	0	1	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	1	0	0	1
TOPLAM	5	2	1	8

Tablo 43. Eğitimciler ve Öğrenciler “Öğretmen ve Öğrenciler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Tek Bir Kaynağa Bağlı Kalınarak İşlenmesi Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu.

	Katılmıyorum %		Kısmen Katılıyorum %		Tamamen Katılıyorum %		Toplam %
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen	
Öğrenci	89,1	75,8	5,45	15,225	5,45	8,975	100
Öğretmen	62,5	75,8	25	15,225	12,5	8,975	100
Toplam	151,6		30,45		17,95		200

Onüçüncü alt problem olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin tek bir kaynağa bağlı kalınarak işlenmesi düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna öğrencilerin %89,09'u katılmıyorum, %5,45'i kısmen katılıyorum ve %5,45'i katılıyorum cevaplarını vermişlerdir. Buna karşın öğretmenlerin %62,5 katılmıyorum, %25 kısmen katılıyorum ve %12,5 tamamen katılıyorum cevaplarını vermişlerdir. Uygulanan ki-kare testi sonucunda, test istatistiği $x^2= 19,98803$, kontenjans katsayısı $c=0,301429$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmen ve öğrencilerin aynı düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 13. Eğitimciler ve Öğrenciler İçin Onüçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği.



3.14. Ondördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular Öğrenciler almış oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin öğretmenler tarafından tam olarak anlaşılır bir biçimde anlatıldığı düşüncesine katılmakta mıdır?

Tablo 44. Öğrencilerin “Öğrenciler Almış Oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Öğretmenler Tarafından Tam Olarak Anlaşılır Bir Biçimde Anlatıldığı Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	0	2	14	16
Konya Selçuk Üniversitesi	1	5	15	21
İstanbul Haliç Üniversitesi	1	12	5	18
TOPLAM	6	15	34	55

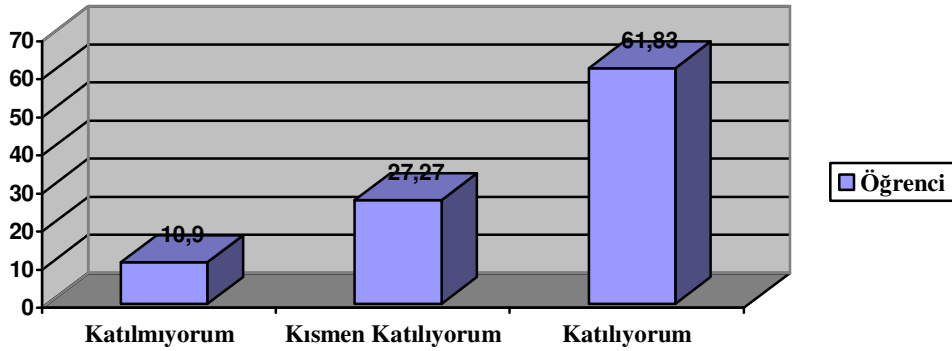
Tablo 45. Öğrencilerin “Öğrenciler Almış Oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Öğretmenler Tarafından Tam Olarak Anlaşılır Bir Biçimde Anlatıldığı Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzelik Tablosu.

	Katılmıyorum %	Kısmen Katılıyorum %	Tamamen Katılıyorum %	Toplam %
Öğrenci	10,90	27,27	61,83	100

Ondördüncü alt problem olan, Almış olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin öğretmenler tarafından tam olarak anlaşılır bir biçimde anlatıldığı düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna öğrencilerin %10,90'nı katılmıyorum,

%27,27'si kısmen katılıyorum ve %61,83'ü tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Bu sonuçlara göre aşağıdaki grafik oluşturulmuştur

Grafik 14. Öğrenciler İçin Ondördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği.



3.15. Onbeşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular : Eğitimciler vermiş oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin öğrenciler tarafından tam olarak anlaşıldığı düşüncesine katılmakta mıdır?

Tablo 46. Eğitimcilerin “Eğitimciler Vermiş Oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Öğrenciler Tarafından Tam Olarak Anlaşıldığı Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

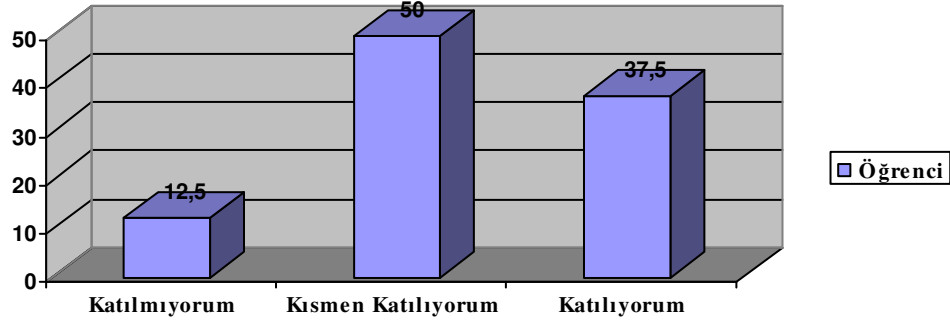
	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	2	1	4
Konya Selçuk Üniversitesi	0	1	1	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	0	0	1	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	0	1	0	1
TOPLAM	1	4	3	8

Tablo 47: Eğitimcilerin “Eğitimciler Vermiş Oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Öğrenciler Tarafından Tam Olarak Anlaşıldığı Düşüncesine Katılmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzelik Tablosu.

	Katılmıyorum %	Kısmen Katılıyorum %	Tamamen Katılıyorum %	Toplam %
Öğretmen	12,5	50	37,5	100

Onbeşinci alt problem olan, Vermiş olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin öğrenciler tarafından tam olarak anlaşıldığı düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna öğretmenlerin %12,5'i katılmıyorum, %50'si kısmen katılıyorum ve %37,5'i tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Bu sonuçlara göre aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 15. Eğitimciler İçin Onbeşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği.



3.16. Onaltıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular : Öğrencilere göre Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için ders öğretmenin kullandığı bir kitap var mıdır?

Tablo 48. Öğrencilerin “Öğrencilere Göre Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İçin Ders Öğretmenin Kullandığı Bir Kitap Var mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

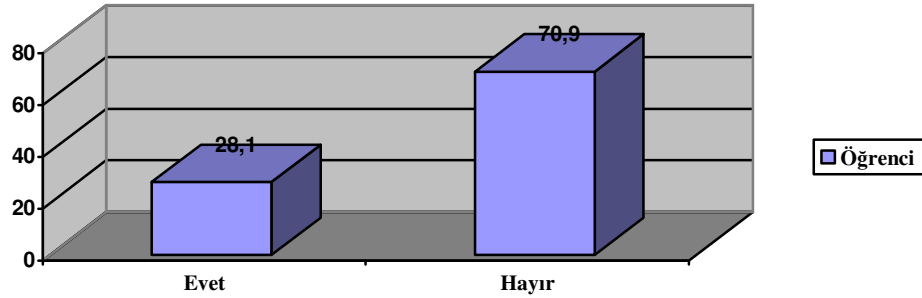
	Evet	Hayır	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	4	12	16
Konya Selçuk Üniversitesi	7	14	21
İstanbul Haliç Üniversitesi	5	13	18
TOPLAM	16	39	55

Tablo 49. Öğrencilerin “Öğrencilere Göre Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İçin Ders Öğretmenin Kullandığı Bir Kitap Var mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu.

	Evet %	Hayır %	Toplam %
Öğrenci	29,09	70,90	100

Onaltıncı alt problem olan, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için öğretmeninizin kullandığı bir kitap varmı? Sorusuna öğrencilerin %28,10'u evet derken %70,90'ı hayır cevabını vermiştir. Bu sonuçlara göre aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 16. Öğrenciler İçin Onaltıncı Alt Probleme ilişkin Bulgular Grafiği.



3.17. Onyedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular : Eğitimcilerin Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için kullandıkları bir kitap var mıdır?

Tablo 50. Eğitimcilerin "Eğitimcilerin Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İçin Kullandıkları Bir Kitap Var mıdır?" Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

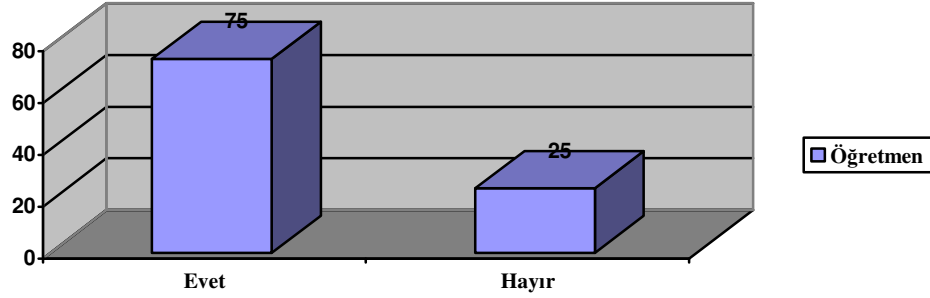
	Evet	Hayır	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	4	0	4
Konya Selçuk Üniversitesi	1	1	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	0	1	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	1	0	1
TOPLAM	6	2	8

Tablo 51: Eğitimcilerin "Eğitimcilerin Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İçin Kullandıkları Bir Kitap Var mıdır?" Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu.

	Evet %	Hayır %	Toplam %
Öğretmen	75	25	100

Onyedinci alt problem olan, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için kullandığınız bir kitap varmı? Sorusuna öğretmenlerin %75'i evet derken %25'i hayır cevabını vermiştir. Bu sonuçlara göre aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 17. Eğitimciler İçin Onyedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği.



3.18. Onsekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular : Öğrencilere göre Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için ders öğretmeni başka kaynaklar kullanmakta mıdır?

Tablo 52. Öğrencilerin “Öğrencilere Göre Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İçin Ders Öğretmeni Başka Kaynaklar Kullanmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Evet	Hayır	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	9	7	16
Konya Selçuk Üniversitesi	8	13	21
İstanbul Haliç Üniversitesi	0	18	18
TOPLAM	17	38	55

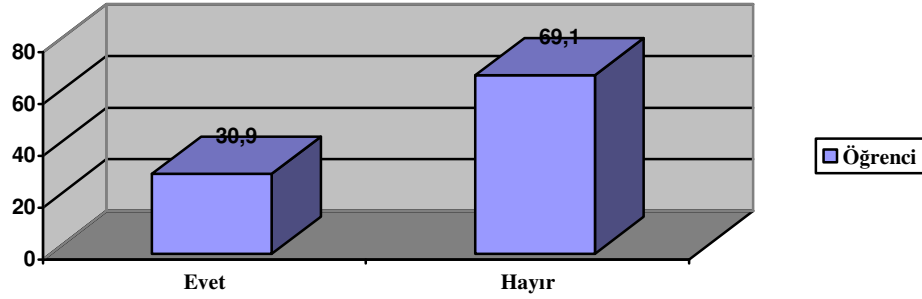
Tablo 53. Öğrencilerin “Öğrencilere Göre Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İçin Ders Öğretmeni Başka Kaynaklar Kullanmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu.

	Evet %	Hayır %	Toplam %
Öğrenci	30,90	69,10	100

Onsekizinci alt problem olan, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için öğretmenlerin kullandıkları başka kaynaklar varmı? Sorusuna öğrencilerin %30,90'nı

evet cevabını verirken, %69,10'u hayır cevabını vermişlerdir. Bu sonuçlara göre aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 18. Öğrenciler İçin Onsekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği.



3.19. Ondokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular : Öğretmenler Türk Müziği

Nazariyatı ve Solfej dersi için başka kaynaklar kullanmakta mıdır?

Tablo 54. Eğitimcilerin “Öğretmenler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İçin Başka Kaynaklar Kullanmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

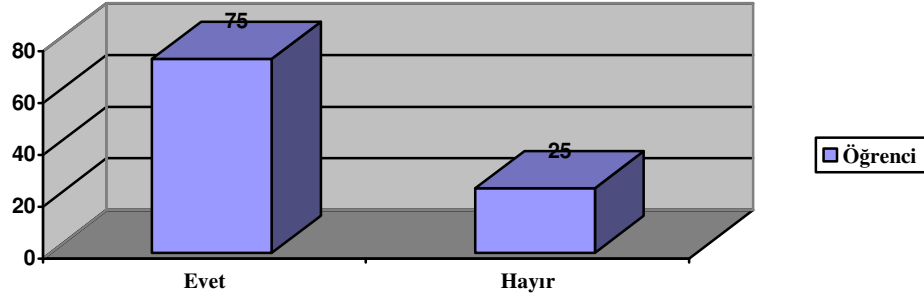
	Evet	Hayır	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	3	1	4
Konya Selçuk Üniversitesi	1	1	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	1	0	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	1	0	1
TOPLAM	6	2	8

Tablo 55. Eğitimcilerin “Öğretmenler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İçin Başka Kaynaklar Kullanmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu.

	Evet %	Hayır %	Toplam %
Öğretmen	75	25	100

Ondokuzuncu alt problem olan, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için kullandığınız başka kaynaklar varmı? Sorusuna, öğretmenlerin %75'i evet derken %25'i hayır demiştir. Bu sonuçlara göre aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 19. Eğitimciler İçin Ondokuzuncu İlişkin Probleme Ait Bulgular Grafiği.



3.20. Yirminci Alt Probleme Ait Bulgular : Eğitimcilerin vermiş oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayını bulunmakta mıdır?

Tablo 56. Eğitimcilerin “Eğitimcilerin Vermiş Oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Yayını Bulunmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

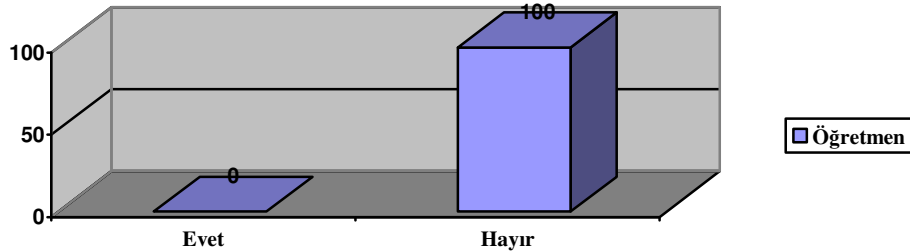
	Evet	Hayır	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	0	4	4
Konya Selçuk Üniversitesi	0	2	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	0	1	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	0	1	1
TOPLAM	0	8	8

Tablo 57. Eğitimcilerin “Eğitimcilerin Vermiş Oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi İle İlgili Yayını Bulunmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzelik Tablosu.

	Evet %	Hayır %	Toplam %
Öğretmen	0	100	100

Yirminci alt problem olan, Vermiş olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayınıız bulunmakta mıdır? Sorusuna ankete katılan öğretmenlerin tamamı hayır cevabını vermiştir. Bu sonuçlara göre aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 20. Eğitimciler İçin Yirminci Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği.



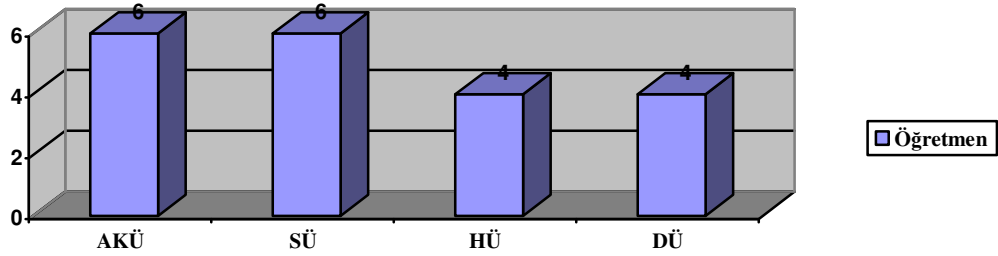
3.21. Yirmibirinci Alt Probleme Ait Bulgular : Eğitimcilerin buldukları okulda vermiş oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin haftalık ders saati nedir?

Tablo 58. Eğitimcilerin “Eğitimcilerin Buldukları Okulda Vermiş Oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinin Haftalık Ders Saati Nedir?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	Haftalık Ders Saati
Afyon Kocatepe Üniversitesi	6
Konya Selçuk Üniversitesi	6
İstanbul Haliç Üniversitesi	4
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	4

Yirmibirinci alt problem olan, Vermiş olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin haftalık ders saati nedir? Verilen cevaplar doğrultusunda her üniversitede birbirinden farklı bir ders saati uygulaması yapıldığı gözleniyor. Bu sonuçlara göre aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 21. Eğitimciler İçin Yirmibirinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği.



3.22. Yirmiikinci Alt Probleme Ait Bulgular : Eğitimcilere göre vermiş oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinde yeni bir nazari sisteme ihtiyaç var mıdır?

Tablo 59. Eğitimcilerin “Eğitimcilere Göre Vermiş Oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinde Yeni Bir Nazari Sisteme İhtiyaç Var mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı.

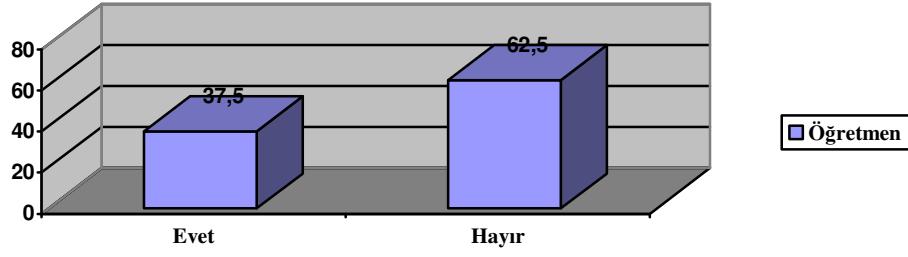
	Evet	Hayır	Toplam
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	3	4
Konya Selçuk Üniversitesi	0	2	2
İstanbul Haliç Üniversitesi	1	0	1
Diyarbakır Dicle Üniversitesi	1	0	1
TOPLAM	3	5	8

Tablo 60. Eğitimcilerin “Eğitimcilere Göre Vermiş Oldukları Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersinde Yeni Bir Nazari Sisteme İhtiyaç Var mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Yüzdeler Tablosu.

	Evet %	Hayır %	Toplam %
Öğretmen	37,5	62,5	100

Yirmiikinci alt problem olan, Vermiş olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinde yeni bir nazari sisteme ihtiyaç varmı? Sorusuna öğretmenlerin %37,5’, evet ihtiyaç var derken diğer %62,5’i hayır demişlerdir. Bu sonuçlara göre aşağıdaki grafik oluşturulmuştur.

Grafik 22. Eğitimciler İçin Yirmiikinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Grafiği.



3.23. Yirmiüçüncü Alt Probleme Ait Bulgular : Eğitimciler göre yeni bir nazari sistemde makamlar yapı olarak kaçaya ayrılmalıdır?

Yirmiüçüncü alt problem olan, Yeni bir nazari sistem oluşturmuş olsanız makamları yapı olarak kaçaya ayırırdınız? Sorusuna verilen cevaplara göre öğretmenlerin % 62,5' yeni bir nazari sisteme gerek olmadığını ve kullanılan nazari sistemin yeterli olduğunu belirtirken diğer öğretmenler makamları kendi aralarında bölümlere ayırmak gerektiğini savunmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

4.1 Sonuçlar

Birinci alt problem olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinde okutulan müfredatın yeterli olduğu düşüncesine ne derecede katılıyorsunuz? Sorusuna ait bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, öğretmenlerin ve öğrencilerin müfredatın yeterliliği konusunda birbirlerine yakın düşündükleri, genel anlamda bakıldığında ise okutulan müfredatın yeterli olduğu sonucuna varılmıştır.

İkinci alt problem olan İşlenmekte olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin haftalık ders saatinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, öğretmen ve öğrencilerin vermiş olduğu cevaplar arasında bir uyumluluk söz konusu olduğundan dolayı işlenmekte olan dersin haftalık ders saatinin sınıflara göre 4, 6, 8 saat olduğu bulunmuş ve bu ders saatinin yeterli olduğu kabul edilmiştir.

Üçüncü alt problem olan İşlemekte olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin öğrencilerin diğer derslerini olumlu yönde etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, öğretmen ve öğrencilerin vermiş olduğu cevaplar arasında bir uyumluluk söz konusu olduğundan dolayı, işlemekte olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin öğrencilerin diğer derslerini olumlu yönde etkilediği kararına varılmıştır.

Dördüncü alt problem olan Türkiye’de Türk Müziği Eğitimi vermekte olan konservatuvarlar da Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine yönelik kullanılan ortak bir müfredat var mıdır? Sorusuna ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, öğretmen ve öğrencilerin vermiş olduğu cevapların birbirine yakın değerlerde olduğu görülmüştür. Bu da gösteriyor ki anket yapılan üniversitelerde herkesin kendi aldığı eğitim ve müfredat doğrultusunda, aynı müfredata kendi birikimlerini de katarak bu müfredatın işlenmekte olduğu görülmüştür ve Türkiye’de Türk Müziği Eğitimi vermekte olan konservatuvarlar da Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine yönelik

kullanılan ortak bir müfredat var mıdır? Sorusuna ağırlıklı olarak hayır cevabı alınmıştır.

Beşinci alt problem Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine yönelik ortak bir müfredat kullanılması düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, öğretmen ve öğrencilerin vermiş olduğu cevaplar karşılaştırıldığında Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine yönelik ortak bir müfredat kullanılması düşüncesi öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu tamamen katılıyorum, öğrencilerin yarısı tamamen katılıyorum cevabını vermiştir ve sonuçta öğretmenler ile öğrencilerin bu konuda farklı düşündükleri sonucuna varılmıştır. Dördüncü alt problemde belirttiğimiz gibi öğretmenler farklı üniversitelerde farklı eğitim aldıkları ve bu eğitimin üstüne kendi birikimlerini de kattıkları için müfredatta değişiklikler olmaktadır.

Altıncı alt problem olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayınların (kitap, makale, tez...vb.) yeterli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, öğretmen ve öğrencilerin farklı görüşler bildirdiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin bir bölümü bu konuya katılırken, öğretmenlerin tamamı yapılan yayınların yetersiz olduğu düşüncesini savunmuştur. Bu test sonucunda Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayınların (kitap, makale, tez... vb.) yeterli olmadığı ve daha çok yayın yapılması gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır.

Yedinci alt problem olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yeni yayınların yapılması düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, öğretmen ve öğrencilerin yaklaşık olarak birbirlerine yakın cevaplar verdiği görülmektedir. Anket verilerine göre bugüne kadar yapılan yayınların yetersiz olduğu ve yeni yayınların yapılmasının öğretmen ve öğrenciler tarafından desteklendiği gözlenmektedir.

Sekizinci alt problem olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yeni yayınları takip edebiliyor musunuz? Sorusuna ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, öğretmenlerin büyük bölümü yapılan yayınları takip ettiklerini belirtmişlerdir, fakat öğrencilerin az bir kısmı yayınları takip ettiklerini belirtmişlerdir.

Öğretmenler mesleki gereksinim olarak kendilerini geliştirmek için tamamı evet yanıtını verirken, öğrencilerin %38,18'lik kısmı evet yanıtını vererek yayınları az bir kısmı takip ettiklerini belirtmişlerdir.

Dokuzuncu alt problem olan Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayınların içeriğinin yeterli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, öğretmen ve öğrencilerin büyük bölümü yayınlanan kaynakların içeriklerinin yetersiz olduğu görüşüne katılmışlardır. Bu nedenle yapılan yayınların içeriğinin daha geniş kapsamda bilgi ve özellikle örneklendirilerek anlatılması gerekmektedir.

Onuncu alt probleme ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, öğretmen ve öğrencilerin tamamına yakını Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin enstrüman performansını olumlu yönde etkilediği düşüncesine katıldıklarını belirtmişlerdir. Nazariyat dersinde aldıkları makamsal ve teorik bilgileri enstrümanlarında uygulama fırsatı bulan öğrenciler bu nedenle olumlu cevap vermişlerdir.

Onbirinci alt probleme ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, öğretmenlerin tamamı Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin konser ve solo performanslarını olumlu yönde etkilediği düşüncesine katılırken, öğrencilerin büyük kısmı Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin konser ve solo performanslarını olumlu yönde etkilediği düşüncesine katılırken bir kısmı da katılmamaktadır. Katılmayan öğrenciler bu dersin enstrüman performansına daha çok etkili olduğu görüşüne katılmaktadırlar.

Onikinci alt probleme ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, öğrenciler ve öğretmenler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili kullanılan ortak bir kitap varmı? Sorusuna aynı kararı yani bu görüşe katılmadıkları gözlenmiştir. Bunun nedeni her konservatuvar da farklı konservatuvarlardan mezun öğretmenler ders verdikleri için kendi eğitimini aldıkları kaynaklara kendi bilgilerini eklemek suretiyle bu dersleri yürütmektedirler ve öğrencilerde bu gördükleri kaynaklar doğrultusunda aynı dersi farklı kaynak ve metotlarla işlemektedirler.

Onüçüncü alt probleme ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin tek bir kaynağa bağlı kalınarak işlenmesi düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna öğretmen ve öğrencilerin büyük kısmının katılmıyorum şikkında uzlaştıkları görülmüştür. Tek kaynağa bağlı olarak yapılacak eğitimlerde tek düze ve yetersiz bir eğitim yapıldığı, bu nedenle başka kaynaklarında (kendi ders notları, tezler, farklı kaynaklardan notalar) kullanıldığı belirlenmiştir.

Ondördüncü alt probleme ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, Almış olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin öğretmenler tarafından tam olarak anlaşılır bir biçimde anlatıldığı düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna ankete cevap veren öğrencilerin büyük bölümü öğretmenler tarafından anlatılan dersin anlaşılır olduğunu söylese de bir kısmı anlaşılmadığını belirtmektedir. Bu öğrencilerin, öğretmenin bilgi yetersizliği, derse olan konsantrasyonu sağlayamaması, dersi sevdirememesi ve ders işleme sisteminin yanlışlığı dolayısıyla bu cevapları verdiği sonucuna varılmıştır.

Onbeşinci alt probleme ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, Vermiş olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin öğrenciler tarafından tam olarak anlaşıldığı düşüncesine katılıyor musunuz? Sorusuna anket uygulanan öğretmenlerin büyük çoğunluğu kısmen katılıyorum veya katılıyorum cevabı vermişlerdir. Katılmıyorum cevabı veren öğretmenler, öğrencilerin derse devamsızlık ve ders içerisinde ki ilgisizliğinden dolayı bu sonuca ulaşmışlardır.

Onaltıncı alt probleme ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için öğretmeninizin kullandığı bir kitap var mı? Sorusuna öğrencilerin büyük kısmı hayır cevabını işaretlemişlerdir. Bunun nedeni, öğrencilerin öğretmenleri derse hazırlanırken kitap kullandıklarını göz ardı etmeleri, öğretmenlerin kitap dışında genelde kendi öğrencilikten gelen ve hazırladıkları ders notlarını kullanmaları veya derse çok fazla ilgi göstermediklerinden dolayı bu cevabı vermişlerdir.

Onyedinci alt probleme ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için kullandığınız bir kitap varmı? Sorusuna öğretmenlerin büyük kısmı evet cevabını vermişlerdir. Hayır, cevabını veren öğretmenler genellikle kendi öğrencilikleri zamanında tutmuş oldukları ders notlarına, kendi bilgi birikimlerini de ekleyerek ders notlarını bu şekilde hazırlamaktadırlar. Evet diyen öğretmenlerin ise ek kaynakların yanında kullandıkları kitaplar şunlardır: İsmail Hakkı Özkan Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri-Kudüm Velveleleri, Türk Müziği Solfej ve Nazariyatı Alper Demir, Türk Mûsikîsi Nazariyatı Ahmet Hatipoğlu.

Onsekizinci alt probleme ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için öğretmenlerin kullandıkları başka kaynaklar varmı? Sorusuna hayır cevabını veren öğrenciler, öğretmenlerinin genellikle kitap kullandığını düşünen ve derse fazla önem göstermeyen öğrencilerdir. Evet cevabını veren öğrencilerin ise derse daha çok ilgi gösteren ve öğretmenlerinin derse hazırlık için genelde hangi kaynakları kullandıklarını tahmin eden öğrenciler oldukları belirlenmiştir.

Ondokuzuncu alt probleme ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için kullandığınız başka kaynaklar varmı? Sorusuna hayır diye cevap veren öğretmenler nazariyatçılar tarafından yazılan kitapları kullanmaktadırlar. Evet diyen öğretmenler ise bulamadıkları notaları başka nota kitaplarından ve internetten bulmaktadırlar, diğer kullanılan kaynaklar ise kendi biriktirdiği ders notları ve Türk Mûsikîsi'nin gerektirdiği metotları kullanmaktadırlar.

Yirminci alt probleme ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, Vermiş olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayınıız bulunmakta mıdır? Sorusuna ankete katılan öğretmenlerin tamamı hayır cevabını vermişlerdir.

Yirmibirinci alt probleme ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, Vermiş olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin haftalık ders saati nedir? Sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde üniversitelere göre ders saatlerinin değiştiğini görmekteyiz. Aynı zamanda bu üniversitelerde sınıflara göre de ders saatlerinde değişiklikler görülmektedir. Bazı üniversitelerde birinci sınıfta ve hazırlık sınıfında

haftalık ders saati 6-8 saat iken, sonraki senelerde haftalık ders saati 4-6 saat olduğu gözlenmektedir.

Yirmiikinci alt probleme ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, Vermiş olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinde yeni bir nazari sisteme ihtiyaç varmı? Sorusuna öğretmenler büyük çoğunluğu hayır diyerek şu an kullanılan nazari sistemin yeterli olduğu görüşünü savunmuşlardır.

Yirmiüçüncü alt probleme ait olan bulgular sonucunda elde edilen verilere göre, Yeni bir nazari sistem oluşturmuş olsanız makamları yapı olarak kaçaya ayırırdınız? Sorusuna bazı öğretmenler bir önceki bulgumuzda belirttiğimiz gibi yeni bir nazari sisteme ihtiyaç yok cevabını vererek, makamları da ayırmaya gerek olmadığını düşünürken diğer öğretmenler makamlarında kendi içerisinde bölümlendirilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Bir kısmı makamların tamamını tek bir çatı altında toplanması gerektiğini yani basit, bileşik ve şed makam olarak ayrılmaması gerektiğini düşünürken diğerleri basit ve bileşik olarak iki bölüme ayırmanın faydalı olacağını savunmuştur. Diğer verilen cevaplara göre ise makamların ayırımında problem olmadığı fakat daha alt kısımda 4'lü ve 5'lilerin oluşturulmasına gelinceye kadar ses sisteminde problem olduğunu düşünmektedirler. 1,5-2-3 koma vb. kullanımın pratikte kullanılması ama teorikte anlatılamaması gibi bir problem olduğunu düşünmektedirler.

4.2. Öneriler

1. Türkiye'de Türk Müziği Eğitimi vermekte olan konservatuvarlar da Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine yönelik kullanılan ortak bir müfredat olup olmadığı sorusuna ağırlıkta hayır cevabı verilmiştir. Türk müziği eğitimi veren konservatuvarlarda eğitim sisteminin belirli bir düzende yürüebilmesi için, belirli bir müfredatın belirlenip eğitimin bu müfredat üzerine yapılması ve yine Türk Müziği'nin geçmişinden gelen meşk sistemiyle mevcut müfredatın üzerine kendi bilgilerini de ekleyerek eğitimi bu şekilde devam ettirebilirler.

2. Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayınların (kitap, makale, tez...vs.) genelde yetersiz olduğu belirtilmiş. Bu nedenle daha eğitim döneminde

öğrencilerin bu tür makale ve kitaplara ilgisini artırmak için buna yönelik öğrenciler teşvik edilebilir hatta buna uygun seçmeli dersler müfredata konulabilir.

3. Yapılan yayınların içerikleri incelendiğinde, genelde aynı kalıp üzerinde sadece kullanılan kelimeler değiştirilerek yazılmış kitaplar görmekteyiz. Anket sonuçlarından da anlaşılacağı gibi çoğunluk içeriklerin yetersiz olduğunu belirtmiştir. Bu nedenle yapılan yayınların içeriğinde daha çok örnek ve pratikte nasıl kullanacağımıza dair daha çok bilgi vermeye gerektiği söylenebilir.

4. Öğretmen ve öğrencilerin tamamına yakını Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin enstrüman performansını olumlu yönde etkilediği düşüncesine katılmaktadırlar. Bu nedenle verimliliği daha da artırmak için, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi alan temel bilimler öğrencilerine ders sırasında işlenmekte olan makamlar enstrümanları ile uygulama olarak işlenmesi önerilebilir. Bu şekilde öğrenciler aldıkları bilgileri aynı anda hem teorik hem de uygulamalı olarak tatbik edebilme imkanı bulabilirler.

5. Öğrenciler ve öğretmenler Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili kullanılan ortak bir kitap sorusuna genelde hayır cevabını vermişlerdir. Bu da gösteriyor ki her konservatuvarda farklı bir eğitim sistemi verildiği görülmektedir. Hâlbuki tüm konservatuvarlar birlikte ortak belirledikleri kitapları kullansalar, eğitim sistemi belirli bir düzeye oturmuş olacaktır.

6. Türk Müziği eğitimi vermekte olan konservatuvarlar incelendiğinde, eğitim süreleri ve Türk Müziği Nazariyat ve Solfej dersi haftalık ders saatlerinin farklı olduğu gözlenmektedir. Bu derslerin yine önceki önerilerde belirttiğim gibi belirli bir standartta uygulanması gerekmektedir. Gerekiyorsa bir kurul toplanıp sınıflara göre haftalık ders saatlerini ve ders içeriklerini düzenlemelidirler.

KAYNAKÇA

- Ak, A. Ş. 2002, Türk Mûsikîsi Tarihi, Akçağ Yayınları, Ankara
- Akan, Ö. 2006, Afyonkarahisar Devlet Konservatuvarı Türk Sanat Müziği Bölümü Türk Mûsikîsi Solfej ve Nazariyat ders notları.
- Akdoğu, O. 1993, Türk Mûsikîsi Nazariyatı Dersleri, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara
- Akdoğu, O. 1999, Türk Müziğinde Perdeler, Müzik ansiklopedisi Yayınları, Ankara
- Arel, H. S. 1993, Türk Mûsikîsi Nazariyatı Dersleri, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara
- Baş, T. 2001, Anket, Seçkin Yayıncılık, Ankara
- Bildik, Ö. 2005, Afyonkarahisar Devlet Konservatuvarı Türk Sanat Müziği Bölümü Türk Mûsikîsi Solfej ve Nazariyat ders notları.
- Çakar, Ş. 2004, Türk Müziği Teorisi ve Makamlar, MEB Yayınları, Ankara
- Deliorman, L. 1977, Müzik Öğretim Metodu ve Uygulama, Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu, Ankara
- Ezgi, S. Nazari Ameli Türk Mûsikîsi
- Hatipoğlu, A. 1994, Türk Mûsikîsi solfeji 1-2-3, Dağarcık Yayınları, Ankara
- Khan, I. S., 2001, Müzik İnsan ve Evren Arasındaki Köprü, Arıtan Yayınları, İstanbul
- Karadeniz, M. E. 1982, Türk Mûsikîsi Nazariye ve Esasları, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara
- Karasar, N. 1999, Bilimsel Araştırma Yöntemi, Nobel Yayınları, Ankara
- Kutluğ, Y. F. 2000, Türk Mûsikîsinde Makamlar, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul
- Özalp, M. 2000, Türk Mûsikîsi Tarihi I, Milli Eğitim Basım Evi, İstanbul
- Özdamar, M. 1997, İslâmbol Geleneğinde Sivil Merasimler ve Doğumdan Ölümüne Mûsikî, Türk Tasavvuf Mûsikîsi Vakfı, İstanbul
- Özkan, İ. H. 2000, Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri-Kudüm Velveleleri, Ötüken Yayınları, İstanbul

- Öztuna, Y. 1987, Türk Mûsikîsi Teknik ve Tarihi, İstanbul
- Say, A. 2001, Müzik Öğretmeni, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara
- Say, A. 2002, Müzik Sözlüğü, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara
- Sayan, E. 2003, Müziğimize Dair, ODTÜ Geliştirme Vakfı Yayınları, Ankara
- Tanrıkorur, C. 2003, Müzik, Kültür, Dil, Dergah Yayınları, İstanbul
- Tanrıkorur, C. 2003, Osmanlı Dönemi Türk Mûsikîsi, Dergah Yayınları, Ankara
- Tutuş, Y. 2006, Afyonkarahisar Devlet Konservatuvarı Türk Sanat Müziği Bölümü Türk Mûsikîsi Solfej ve Nazariyat ders notları.
- Uçan, A. 1977, Müzik eğitimi Temel Kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara
- Yıldız, P. 2007, Klâsik Türk Mûsikîsi ve Tez Bibliyografyası (YL), Afyon Kocatepe Üni. Afyonkarahisar
- Yılmaz, Z. 2001, Türk Mûsikîsi Nazariyatı Dersleri, Çağlar Yayınları, İstanbul
- Yiğitbaş, S. 1972, Mûsikî İle Tedavi, İstanbul

Web kaynakları

- Müzik Terapi (Türk Müziği İle Tedavi) <http://www.tumata.com/muzikterapi.aspx>
08-05-2008
- Akdoğu, O. Türk Müziği Tarihinde Dönemler, <http://www.onurakdogu.com/tarih.htm>
05-05-2008

EKLER

**TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJ DERSİ ÖĞRETMENLERİNE AİT
ANKET FORMU**

1- Görevli olduğunuz kurum?

..... Üniversitesi Devlet Konservatuvarı.

2- Mesleki Kıdeminiz?

.....
.....

3- Mezun olduğunuz üniversite?

.....
.....

4- Mezun olduğunuz bölüm/anasanat dalı?

.....
.....

5- Okutmakta olduğunuz dersler?

.....
.....

6- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinde uygulanan müfredatın yeterli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

7- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinde işlemiş olduğunuz müfredatın, öğrenciler tarafından tam olarak anlaşılır olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

8- Vermiş olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin, haftalık ders saati nedir?

.....

9- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin haftalık ders saatinin yeterli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

10- Vermiş olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin, öğrencilerin diğer derslerini olumlu yönde etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

11- Türkiye’de Türk Müziği Eğitimi vermekte olan konservatuvarlar da Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine yönelik kullanılan ortak bir müfredat var mıdır?

- a) Evet
- b) Hayır

12- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine yönelik ortak bir müfredat kullanılması görüşüne katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

13- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin tek bir kaynağa bağlı kalınarak işlenmesi düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

14- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayınların yeterli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

15- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yeni yayınların yapılması düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

16- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yeni yayınları takip edebiliyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır

17 Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için kullandığınız bir kitap var mı?

- a) Evet
- b) Hayır

Cevabınız *EVEE* ise hangi kitabı kullanmaktasınız?

.....
.....

18- Kitap dışında başka kaynaklar kullanıyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır

Cevabınız *EVEE* ise hangi kaynakları kullanmaktasınız?

.....
.....

19- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yapılan yayınların içeriğinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır

20- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayınız bulunmakta mıdır?

- a) Evet
- b) Hayır

Cevabınız *EVEE* ise yaptığınız yayınlar nelerdir?

.....
.....

21- Yeni bir nazari sisteme sizce ihtiyaç var mı?

- a) Evet
- b) Hayır

22- Yeni bir nazari sistem oluşturmuş olsanız makamları yapı olarak kaç ayırırdınız?

.....
.....

23- Vermiş olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin öğrencilerin enstrüman performanslarını etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

24- Vermiş olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin öğrencilerin konser ve solo performanslarını etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

25- Lütfen anketin sonuna eğitim süresince vermiş olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin müfredatını ekleyiniz.

İlginiz ve yardımlarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

**TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJ DERSİ ÖĞRENCİLERİNE AIT
ANKET FORMU**

1- Okumakta olduğunuz üniversite?

..... Üniversitesi Devlet Konservatuvarı.

2- Okumakta olduğunuz bölüm/anasanat dalı?

.....
.....

3- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinde uygulanan müfredatın yeterli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

4- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinde işlemiş olduğunuz müfredatın, öğretmenler tarafından tam olarak anlaşılır bir biçimde anlatıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

5- Almış olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin, haftalık ders saati nedir?

.....

6- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin haftalık ders saatinin yeterli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

7- Almış olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin, diğer derslerinizi olumlu yönde etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

8- Türkiye’de Türk Müziği Eğitimi vermekte olan konservatuvarlar da Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine yönelik kullanılan ortak bir müfredat var mıdır?

- a) Evet
- b) Hayır

9- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine yönelik ortak bir müfredat kullanılması görüşüne katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

10- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin tek bir kaynağa bağlı kalınarak işlenmesi düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

11- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yayınların yeterli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

12 Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yeni yayınların yapılması düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

13- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yeni yayınları takip edebiliyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır

14- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi için öğretmeninizin kullandığı bir kitap var mı?

- a) Evet
- b) Hayır

Cevabınız *EVEET* ise hangi kitabı kullanmaktasınız?

.....
.....

15- Öğretmeniniz kitap dışında başka kaynaklar kullanıyor mu?

- a) Evet
- b) Hayır

Cevabınız *EVEET* ise hangi kaynakları kullanmaktasınız?

.....
.....

16- Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersi ile ilgili yapılan yayınların içeriğinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır

17- Almış olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin enstrüman performansınızı etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

18- Almış olduğunuz Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersinin konser ve solo performanslarınızı etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?

- a) Katılmıyorum
- b) Kısmen katılıyorum
- c) Tamamen katılıyorum

İlginiz ve yardımlarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.